

દીપ્રદાનની સવાળી વિજેસ કર્મું શ્રી સ્વા. મંદિર સરધારનું મુખપત્ર

સ્વામિનારાયણ ચિંતન

વર્ષ : ૧૧, અંક : ૩, માર્ચ - ૨૦૧૩

પૃથ્વીવિજયમ રૂ. ૧૦૦/-

શ્રી ગોપીનાથજી મહારાજ - ગઢપુર

શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ - વડતાલ

પ.પૂ. ધ.ધુ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી ગઢપુર મંદિર દ્વારા તા. ૧૭ થી ૨૧-૨-૨૦૧૩ સુધી યોજાયેલ 'શ્રી ગઢપુર થી વડતાલ પદયાત્રા'ની શ્રી સ્થુવીરવાડી ખાતે બંને પ.પૂ લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં 'પદયાત્રા સ્વાગત સભા'

સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની પ્રાગટ્યભૂમિ છપૈયા પદયાત્રા સંઘ

પુ. સ્વામી આદિક પદયાત્રિકોને રસ્તામાં દર્શન આપવા પધારેલા બંને પ.પુ. લાલજી મહારાજશ્રી.

પ.પુ. સનાતન પ.પુ. ૧૦૦૮ શ્રી વિદ્યમાન આચાર્ય શ્રી રત્નેન્દ્રસાહેબ મહારાજશ્રી તથા પ.પુ. ૧૦૮ શ્રી બાલિભાઈશ્રી શ્રી નૃસિંહસાહેબ મહારાજશ્રીના રૂઝ આશીર્વાદ સહ આરાધી પુ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિલસાધ્વાસજીની સંતો-ભક્તો સાથે સરચારાગમ થી છપૈયાગમ રુપી યોજાયેલ પદયાત્રા

છપૈયાધામ પદયાત્રાનો વિશેષ અહેવાલ આગામી 'ચિંતન તા. ૨૦-૪-૨૦૧૩'માં આપવામાં આવશે.

પદયાત્રા

સ્વાગત સભા - સરદાર

તારીખ :- ૩૦-૩-૨૦૧૩, શનિવાર સમય :- સવારે ૧૦.૦૦ કલાકે

નોંધ :- જૂના મંદિરથી પદયાત્રીઓની સ્વાગત શોભાયાત્રા નીકળી નૂતન મંદિર જશે. અને ત્યાં સ્વાગત સભા યોજશે.

સ્વામિનારાયણ ચિંતન, માર્ચ - ૨૦૧૩ (૨)

સ્વામિનારાયણ ચિંતન

વર્ષ :- ૧

અંક :- ૩

તા. ૨૦-૦૩-૧૩

પ્રયોજક :- પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

:: પ્રસિદ્ધ કર્તા ::

શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયસ્ય શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ
પીઠસ્થાન સંસ્થાન -વડતાલ વતી

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર
તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫.

:: તંત્રી :: સાધુ પતિતપાવનદાસજી

:: સંપાદક :: સ્વામી આનંદસ્વરૂપદાસજી(વેદાંતાચાર્ય)

:: લેખન / સંકલન ::

સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસજી તથા પાર્ષદ સંદિપ ભગત
ગુરુ : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

:: લવાજમ દર ગંગે ગ્રાહક પત્ર વ્યવહાર ::

‘ચિંતન કાર્યાલય’

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરધાર

તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫. ફો.નં. ૦૨૮૧ - ૨૭૮૧૨૧૧

Visit us : www.sardharkatha.net

www.swaminarayanvadtagadi.org

E-mail :- sardharmandir@gmail.com

:: લવાજમ દર ::

બે વર્ષ : રૂ. ૧૬૦/-

પંચવાર્ષિક : રૂ. ૭૫૦/- • પચ્ચીસ વર્ષ : રૂ. ૭૫૦/-
પરદેશમાં લવાજમ : \$ 200 U.S.A., • £ 125 U.K.

અનુક્રમણિકા

અંધારામાંથી અજવાળા તરફ

- સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસજી તથા પાર્ષદ સંદિપ ભગત ગુરુ : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

- જોબન વડતાલો - જોબનપગી ૦૭
- લૂંટારુંઓના સરદાર વેરાભાઈ - ઉપલેટા ૦૬
- લોધિકાના અભેસિંહ દરબાર ૧૧
- લોયાના ઘેલા કોળી ૧૩
- લીલાખાના મુંજો સુરુ ૧૪
- જસા કામળીયા - કોટિયા ૧૭
- સગરામ વાઘરી - લીંબલી ૧૬
- ગોવો ભંગી - જૂનાગઢ ૨૧
- જેતલપુરની ગણિકા લક્ષ્મીભાઈ ૨૪

સત્સંગ સમાચાર પત્રિકા...

- સ્વામી ધનરયામદાસજી - રઘુવીરવાડી તથા સાધુ ધર્મવલ્લભદાસજી - સરપાર

અગીયામી શ્રી સ્વામિનારાયણ સ્પેશ્યલ ટ્રેનયાત્રા.....

- સંકલિત

પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીનું સત્સંગ પરિભ્રમણ-૨૦૧૩

- સંકલિત

:: ચિત્રકાર ::

શ્રી નવિનભાઈ સોની - ભુજ (મો. ૯૪૨૬૮૦૩૨૬૯)

લક્ષ્ય ટી.વી.

ચેનલ દ્વારા

સમગ્ર ગુજરાતમાં ઘેર
બેઠા આપ માણો....

પ.પૂ. ૧૦૮ થી ધર્મકુળ યુગરમણી
શ્રી કૃત્તેન્દ્રચરાણ મહારાજશ્રીની
દિવ્ય અમૃતવાણી

સમય : દરરોજ

પૂ. સ.ગુ. સ્વામી
શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજીના શ્રીમુખે
સત્સંગ કથાપારાયાણ

સમય :
દરરોજ સવારે ૮.૦૦ થી ૧૧.૦૦

પૂ. સ્વામી
શ્રી પૂર્ણસ્વરૂપદાસજીના શ્રીમુખે
સત્સંગ કથામૃત

સમય :
દરરોજ સવારે ૯.૦૦ થી ૯.૦૦

છબીકલા : અમિત પારેખ - મો. ૯૪૨૪૧૭૭૬૪૫. શ્રીહરિકૃષ્ણ વિડિયો વિઝન - સુરત. મો. ૯૪૨૮૬૫૫૧૩. શિવલાલ સુદાણી - બારમણ,
મો. ૯૮૭૯૨૬૫૪૦ શ્રીહરિ ડીઝીટલ સ્ટુડીયો - સુરત. મો. ૯૮૨૫૦૩૦૨૫૦

અંધારામાંથી અજવાળા તરફ...

જીવન પરિવર્તનનાં પ્રેરક પ્રસંગો

સાધુ અમૃતસ્વરૂપદાસજી તથા પાર્ષદ સંદિપ ભગત
ગુરુ : પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

જાગૃત રહેવું એનું નામ જીવન છે, સુતા રહેવું એનું નામ મૃત્યુ છે, ગતિમાન બનવું જ જિંદગી છે, એને યાત્રા કહો કે સફર, અમને અમારી મંજિલ સુધી પહોંચવું છે. પરંતુ એ કઈ વસ્તુ છે જે આપણા અરમાનોને તોડી નાખે છે? આપણા ઉત્સાહ-ઉમંગને નિસ્તેજ બનાવી નાખે છે? આ સવાલ બધાને મુંઝવે છે.

ધરમાં અમાપ સંપત્તિ હોવા છતાં બહાર જ ભટક્યા કરનારો તો એ સંપત્તિ ગુમાવે જ છે. પરંતુ ચોવીશેય કલાક ઘરની બારી આગળ બેસીને બહાર જોયા કરનારોય સંપત્તિ ગુમાવી બેસે છે. બસ, આજ હાલત થઈ છે આપણી !! અનંતકાળથી કાં તો આપણે ઈન્દ્રિયોના વિષયોને ભોગવવામાં જ વ્યસ્ત રહ્યા છીએ અને કાં તો ઈન્દ્રિયોના વિષયોની આકાંક્ષામાં અટવાયા છીએ. એનું જ દુષ્પરિણામ માણસ આજે ભોગવી રહ્યો છે કે, આત્મધરમાં રહેલ જ્ઞાનાદિ અનંતગુણોમાંનો એક ગુણ પણ આપણો સલામત રહ્યો નથી. અને અજ્ઞાનની ગહેરી ઊંઘમાં મસ્ત માણસ આ વાતથી એકદમ અજાણ જ છે.

હા, આપણે જાગવું પડશે....!! રાષ્ટ્રની ચેતનાને જગાડવી પડશે. શું આપણે એવું મહાવિરલ વિભૂતિઓથી અજાણ છીએ કે, જેમણે પોતાના જ્ઞાનની જ્યોતિષી આ દેશના ચૈતન્યને વારંવાર જાગૃત કર્યું છે?

આપણા વતનની જિજ્ઞાસાઓમાં આજે પણ એવા મહાન સત્પુરુષોની તેજસ્વિની પ્રેરણાઓ આર્કટ કરી રહી છે....!!

એવા મહાપુરુષોના સ્નેહસભર સ્પર્શના જાદુથી, એમની તેજસ્વી પ્રેરણાત્મક વાણીથી, એમની પ્રતિભાથી, એમના દિવ્ય આચરણથી, એમના ચૈતન્યની પરિપક્વતાથી આપણા રાષ્ટ્રના ધરોધર પ્રત્યે અને દરેક હૃદય-હૃદયમાં પરિવર્તનનો ઉજાસ વ્યાપી ગયો હતો.

એવા મહાન તેજસ્વી તત્વોના તેજથી દેદીપ્યમાન થઈને કેટલાય મુમુક્ષુ જીવાત્માઓ 'મુક્ત' સ્થિતિ સુધીની યાત્રા કરવા લાગ્યા.

નવયુગની મશાલો સમાન એવા મહાપુરુષોએ પોતાની આજુબાજુ નવા દીપકો પ્રગટાવવાનો પ્રારંભ કર્યો છે...!! કોઈ ઋષિચિંતકે ખરેખર સાચું જ કહ્યું છે :

'તારી સંગાથે કોઈ યૈષ્ઠાવ હોય, ત્યારે તું યૈષ્ઠાવ સાચો;

તારી સંગાથનો તેને રંગ ન લાગે, ત્યારે તું યૈષ્ઠાવ કાચો.'

જો સાચા અર્થમાં આપણે દીપક છીએ તો આપણે નવા દીવા પ્રગટાવવા જોઈએ, જો સાચા અર્થમાં અને હૃદયથી આપણે ભક્ત થયા છીએ તો આપણા સંગે કરીને, આપણા યોગમાં આવનારને એ પરમાત્માની ઓળખાણ કરાવી એને પણ ભક્ત બનાવી દઈએ. બસ, એટલી જ એવા સત્પુરુષોની અપેક્ષા આપણી પાસેથી હોય છે.

કદાચ ગમે તેટલો ઘોર અંધકાર હોય, તોપણ દિવાસળી, વાટ, ઘી અને દીવાનો સંગમ એને ક્ષણમાત્રમાં પ્રકાશમાન બનાવી દે છે.

એક કટ્ટરવાદીના અંતરમાં રહેલો જુનૂન જો હજારો આતંકવાદીઓને જન્મ આપી શકે છે, તો ખરેખર પોતાના સત્વથી જીવતા પવિત્ર વ્યક્તિત્વ ધરાવતા પરમાત્માના સ્વરૂપમાં ઓત-પ્રોત રહેતા એવા મહાપુરુષોના માધ્યમથી પવિત્ર દિલના સજ્જનો શું કામ નિર્માણ ન થઈ શકે?

ફક્ત પોતાના જીવનને સુધારી અને એક ખુણો પકડીને

ભજન-ભક્તિ કરવાથી જિંદગીનો લક્ષ નથી સાધી શકાતો !

'A Good Should be Aggressive !' - સારું જીવન તો સારું જ છે, પણ એની સામે કાંતિ સર્જને લાખો જીવાત્માના જીવનને સુધારી શકે એવું જો જીવન હોય તો એ એક ધર્મ માટે, એક રાષ્ટ્ર માટે, એક સંપ્રદાય માટે તેમજ આખા વિશ્વને માટે વરદાન સાબિત થાય છે.

શુકદેવજી મહાવૈરાગી હતા, બ્રહ્મરૂપ હતા, ભગવાનના સ્વરૂપમાં મસ્ત રહેતા હતા, સંસાર એમને મન તો વિષ હતો - આ બધા શુકદેવજીના મહાન ગુણ જરૂર કહી શકાય; પણ પોતાના વૈરાગ્યને ભક્તિમાં પલટાવીને પિતાશ્રી ભગવાન વેદવ્યાસજી પાસેથી એમણે 'શ્રીમદ્ ભાગવત'નું જ્ઞાન ન મેળવ્યું હોત તો પરીક્ષિતનો સાત દિવસના અલ્પકાળમાં મોક્ષ થઈ જ ન શક્યો હોત. સ.ગુ. શ્રી શતાનંદ સ્વામીએ જો એક આસને બેસીને માળા જ ફેરવ્યા કરી હોત તો આપણને 'શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન' જેવો મહાન ગ્રંથરાજ ન મળ્યો હોત...!!

સુવ્રતમુનિ ચક્રતીર્થના ધુધવાટા મારતા સમુદ્ર કિનારે પોતાના મનના તમામ તરંગોને સ્થિર કરી ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિમાં મસ્ત બેઠા હતા. એવા સમયે રાજાશાહીના ઠાઠમાઠ ભોગવ્યા પછી પણ અસંતુષ્ટ ભાડેર નરેશ પ્રતાપસિંહ પરમસુખની શોધમાં ત્યાં આવ્યા. ભારતભરના તીર્થોનું ભ્રમણ કર્યું, ઘણા સંતો-મહંતો-મહામંડલેશ્વરો-મઠાધીશોને તેઓ મળ્યા હતા તોપણ કોઈ તેમને ભગવાનના ધામનો સાચો માર્ગ બતાવી નહોતું શક્યું. માટે તેમણે નિર્ધાર કર્યો હતો કે, અહીં મને ભગવાન ન મળે તો દેહનો અંત લાવી દેવો. સમુદ્રમાં ઝંપલાવવાની તૈયારી કરતા જ હતા ત્યારે તેમની નજર ધ્યાનમુદ્રામાં સ્થિર સુવ્રતમુનિ ઉપર પડી. હૃદયમાં ટાઢક થઈ ગઈ. આશાની એક કિરણ બંધાણી. મુનિ પાસે આવી ચરણસ્પર્શ કર્યો એટલે સુવ્રતમુનિ ધ્યાનમાંથી જાગ્રત થયા. પ્રતાપસિંહ રાજાએ પોતાની પરમાત્મા પામવાની પીપાસા વ્યક્ત કરી. આ વાત આપણે બધા જાણીએ જ છીએ. પરંતુ હવે એક શ્રદ્ધા વિચારો કે, એ વખતે પ્રતાપસિંહે કરેલો ચરણસ્પર્શ સુવ્રતમુનિને પ્રભુદર્શનમાં વિક્ષેપ લાગ્યો હોત તો....?? મુનિએ પ્રતાપસિંહ રાજાને પુત્કારી કાઢ્યા હોત તો....??? જવાબ સ્પષ્ટ છે કે, પ્રતાપસિંહને ભગવત્પ્રાપ્તિ ન થઈ હોત...!! પ્રતાપસિંહ રાજાનો દેહ તો જગન્નાથપુરીના સમુદ્રમાં વિલીન થઈ ગયો હોત, પરંતુ એનો આત્મા હજી સ્થિર થયો ન હોત....!!

ભારતવર્ષના આવા કેટલાય ઋષિઓએ કેટલાય આવા પ્રતાપસિંહ અને પરીક્ષિતને ભગવાન સુધી પહોંચાડી દીધા છે. એમના જીવન જ વણબોલેલા બોલ બની આપણને પ્રેરે છે, એમના જીવન જ જાણે આપણને કહે છે :

'બસ ખોલો પોતાની બંધ મૂઠીઓને !

પલોઠી વાળીને બેઠા નહીં રહેશો,

આજે અજમાવી જુઓ પોતાની પાંખોને.'

સારાંય સંસારને નકારાત્મકતા ને અંધકારમાંથી બદલી એને હકારાત્મકતાના અજવાળા સુધી કદાચ આપણે ન પહોંચાડી શકીએ, પરંતુ થોડોક અંધકાર મટાડીને પ્રકાશ તો પાથરી શકીએ એવા દીપક તો જરૂર બની શકીએ છીએ !

'છો ને હું ન કનક દીવડી, કોડીયું માટીનું થઈ;

કોઈ ગરીબનું ઘર ઉજાળું, તોય મારે ઘણુંય.'

આ પંક્તિને આપણા જીવનમાં ઊતારી દઈએ.

આપણી પાસે પ્રકાશ છે, બસ એને પ્રજ્વલિત કરો! આપણે પ્રેરણા પ્રાપ્ત કરી છે, ચારિત્ર્ય બનાવો! આપણે સજ્જનતા પ્રાપ્ત કરી છે, નીતિ અપનાવો!

આપણે પોતે ઘણું કરી શકીએ છીએ, કારણ કે આપણે એકલા નથી.....!!

આપણી પાસે સર્વાવતારી ઈષ્ટદેવ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો આશરો છે....!! ભગવાન શ્રીહરિએ સ્થાપેલ દેવ, મંદિર, શાસ્ત્ર, આચાર્ય, સંત અને હરિભક્ત - આ છ અંગો સહિત આપણી પાસે પવિત્ર અને સત્વશીલ જીવન છે.

ઉપરોક્ત તત્ત્વો આપણી નજર સમક્ષ જ છે!

શું ગમે છે તમોને? વાસનામય પ્રકૃતિની ગુલામી કરવી? કે પછી પવિત્ર અને નિર્વાસનિક પ્રકૃતિના પવનની લહેરોની મોજ લેવી?

એક સડે છે, અને એક ઉડે છે... એક મરે છે, અને એક ખાલી જીવતો નથી, પરંતુ બીજાને પણ જીવવાની પ્રેરણા આપે છે....!!

આ સંસારમાં દુર્જનતા એટલે નથી વ્યાપી કે દુર્જન લોકો વધારે સક્રિય છે! પરંતુ એ માટે વ્યાપી છે કે, સજ્જન લોકો નિષ્ક્રિય બની ગયા છે.....!!

કુરુક્ષેત્રના મેદાનની ભૂમિને હજારો મનુષ્યના લોહીના રંગથી લાલ કરી દીધી. કેટલીય સુહાગણોના સુહાગો મહાભારતના આ મહાસંગ્રામમાં છીનવાઈ ગયા. કેટલીય ભગિની ભાઈ વગરની થઈ, કેટલીય માતાની ગોદો સૂની થઈ ગઈ. આ યુદ્ધની વિચિત્રતા તો એ હતી કે, એક ભાઈના હાથે બીજા ભાઈના શિરચ્છેદ થયા, પૌત્રોના કાતિલ બાણોએ પિતામહના પ્રાણ લીધા, જેની પાસે પોતે વિદ્યાભ્યાસ કર્યો છે એવા ગુરુજનોના તીક્ષ્ણ શરોના છેદ ઉડાડી પોતાના તીક્ષ્ણતમ શરો વડે તે ગુરુજનોના વધ થયા, દુર્યોધનની દુષ્ટતાનું પરિણામ ફક્ત હસ્તિનાપુર જ નહિ, પણ આખાએ ભારતવર્ષને ભોગવવું પડ્યું.

મહાભારતના આ ભીષણ સંગ્રામમાં કારણભૂત દુર્યોધનની દુષ્ટતા જરૂર છે, પરંતુ એનાથી પણ વિશેષ કારણભૂત તો સજ્જન કહેવાતા પિતામહ ભીષ્મની નિષ્ક્રિયતા છે.....!! પિતામહ ભીષ્મ જો યુદ્ધને અટકાવવામાં સક્રિય થયા હોત તો કદાચ દુર્યોધન આ યુદ્ધ ન લડત. એનાથી આગળ વિચારીએ તો હસ્તિનાપુર નરેશ ધૃતરાષ્ટ્ર જો પોતાના કર્તવ્યમાં સક્રિય હોત તો દુર્યોધન એક સજ્જન વ્યક્તિ હોત.....!!

રેને ડિસ્કાર્ટેસ કહે છે : “આપણા પોતાના ચિંતન સિવાય કશું સંપૂર્ણપણે આપણા કબજામાં નથી. એટલે ઈતિહાસ તો આપણે બદલી શકવાના નથી પણ શ્રેષ્ઠ ચિંતન દ્વારા વર્તમાનમાં સક્રિય થઈ ભવિષ્યને જરૂર સુધારી શકીએ.”

અત્યાર સુધીના પૃથ્વીના ઈતિહાસમાં માત્ર માણસ જ એવું પ્રાણી છે કે, જે પોતાના હાથે પોતાના ભવિષ્યને બદલી શકે છે. માટે શાસ્ત્રો કહે છે : ‘ન હિ માનુષાત્ શ્રેષ્ઠતરં હિ કિંચિત્’ - મનુષ્યથી કોઈ શ્રેષ્ઠ રચના જ નથી. શ્રીમદ્ ભાગવત કહે છે કે, દેવતાઓ પોતાના જન્મને ધિક્કારી રહ્યા છે, અને મનુષ્ય જન્મની કામના કરી રહ્યા છે.

કારણ કે, આ શરીરના માધ્યમથી મનુષ્ય પોતાની જાતને બદલીને

સ્વયં પરમાત્માની સમીપમાં પહોંચવાની યોગ્યતા પ્રાપ્ત કરી શકે છે! માનવી પોતાના દેહનો સાચા અર્થમાં ઉપયોગ કરીને, જીવનને સાર્થક બનાવી શકે છે. અને કદાચ એવું ન થાય તો, પોતે પોતાના દુષ્કર્મોથી પોતાના જીવનને બરબાદ કરી નાખે છે.

કોણ નથી જાણતું કે, સદ્ગુણોનો વિકાસ જ આપણા વ્યક્તિત્વને સંતુલિત કરી શકે છે અને કોણ નથી જાણતું કે, આજે સમાજમાં એવા સદ્ગુણી વ્યક્તિઓનો અકાળ દેખાય રહ્યો છે?

આજના સમાજની કરુણતા તો જુઓ, દિવસે જેના સન્માન થાય, જેનો વિડિયો ઊતરે, અખબારોમાં ફોટા છપાય, નવા-નવા ચંદ્રકો જેને મળે તેમાંથી કેટલાકનું જીવન કેવું દુર્ગંધ મારતું હોય છે તેનો ‘ઘટસ્ફોટ’ નીચેની અજ્ઞાત કવિ દ્વારા લખાયેલ કવિતા દ્વારા થાય છે :

‘પેરિસની એક સાંજે શહેરનાં અગ્રગણ્ય ડોક્ટરો, વકીલો, વૈજ્ઞાનિકો, રાજકારણીઓ અને બુદ્ધિજીવીઓએ ઝેર પીને સામૂહિક આપઘાત કર્યો હતો.

કારણ ?

શહેરની અગ્રગણ્ય તવાયફે (વેશ્યાએ) પોતાની આત્મકથા લખવાની શરૂઆત કરી હતી.....!!”

આ માર્મિક શબ્દોનું વિવરણ કરવાની જરૂર નથી. હજુ એકવાર ધ્યાનથી વાંચી જુઓ. આપોઆપ અર્થ સમજાય જશે. કારણ કે, આજકાલ તમે જે સમાજ વચ્ચે રહ્યા છો તેનું વાતાવરણ કંઈક આવું જ છે. પેરિસની આ સાંજમાં દરેક નગરની સાંજનું જાણે કે પ્રતિબિંબ પડે છે.

દુર્ગુણોના વિકાસથી સંસારમાં જે વિનાશ નોતરાય રહ્યો છે, જેના પરિણામે આવનાર પેઢીની માનવતા પ્રત્યેનો અવિશ્વાસની પ્રતીતિ કરાવી રહ્યો છે કે આજે કળિયુગ પોતાની ચરમસીમા પર છે! કોઈપણ દિશામાંથી પરિવર્તનની હવા વહેતી નથી, અને આપણે પરિવર્તન કરી શકીએ એવા સમર્થ બનતા નથી!

નિરાશાનું દુઃખ અંતરાત્માને બાળીને ભસ્મ કરી નાખે છે, એની પહેલા આપણે પોતાના વ્યક્તિત્વને બદલવા માટે અંધકારમાંથી અજવાળાં સુધી પહોંચેલા આદર્શ ભક્તોના જીવન-ચારિત્ર્યનો પોતાના હૃદયકમળમાં અહેસાસ થાય અને જીવન પરિવર્તન તરફ આગળ વધે તેવા નમ્ર પ્રયાસની સાથે એવા ભક્તોના જીવન પરિવર્તનના પાસાઓ પર વિચાર કરીએ. એવા વિરલ પુરુષોના ચરિત્રો જ આજે પણ અનેક મનુષ્યોને પ્રકાશની પગદંડી ચીંધે છે, પ્રેરણાનો પ્રાણવાયુ પૂરો પાડે છે, જીવન સફરનું ભાણું બંધાવે છે, માનવીય મૂલ્યોની પ્રતિષ્ઠા કરે છે, ધૈર્યની ધૂપસળી પ્રગટાવે છે, પ્રસન્નતાનો પાસપોર્ટ પ્રદાન કરે છે, વિનય અને વિવેકનો વિજા અપાવે છે, નવપ્રભાવની છડી પોકારે છે, હિંમતના હથિયાર બંધાવે છે, કર્તવ્યની કેડી ચીંધે છે, જીવનને ઊર્ધ્વગામી બનાવવાની દૃષ્ટિ આપે છે, સાંસ્કૃતિક વારસાથી વાકેફ કરે છે, જીવનનો આશાવાદી અભિગમ આપે છે, જ્ઞાનના શસ્ત્રો બંધાવે છે, જીવનરથને અમૃત સમીપે દોરે છે, પરમ પાથેય પુરું પાડે છે, જીવનપથની વાટ બરચી બંધાવે છે, દિવ્યતાની દુંદુભિ અને સંવાદિતાની સરગમ છોડે છે.....!! તો જોઈએ એવા પ્રસંગો...

જોબન વડતાલો જોબનપગી

૬૬...જોબન વડતાલાના નામથી રડતા છોકરા પણ છાના રહી જાય. જોબન પગીને બાણ આપી તેનું તીર લઈને કોઈ જાય તેને કોઈ બીજો લૂંટવા સમર્થ ન થતો. એ સમયમાં ગુજરાતમાં સૌથી મોટું રાજ્ય વડોદરાના રાજા સયાજીરાવ સરકારનું હતું. એ સયાજીરાવની અમરેલી પરગણાની તિજોરી લૂંટવા જ્યારે જોબન પગી પોતાની પગી લૂંટારાઓની ટોળકી સાથે આવ્યો ત્યારે મહારાજા સયાજીરાવનું વિશાળ લશ્કર પણ જોબનનો સામનો ન કરી શક્યું...!! અને જોબન તિજોરી લૂંટી ત્યાંથી પલાયન થઈ ગયો. આવો ખુંખાર હતો જોબન વડતાલો !!... ૧૧

જેવી રીતે ભગવાન બુદ્ધના સંગથી અંગુલિમાલ જેવો રાક્ષસ મહાન ભક્ત બન્યો હતો તેવી જ રીતે સ.ગુ. શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામીના સમાગમથી દાનવમાંથી ફક્ત માનવ જ નહિ પણ ભક્તરાજ બનેલા, ગધેડામાંથી ગાય બનેલા એક મહામાનવના જીવન પરિવર્તનની સોનેરી પળોને જોઈએ.

વડતાલનો જોબનપગી લૂંટારાનો સરદાર હતો. તેની પાછળ હજારો પગી લૂંટારાનું પીઠબળ હતું. રાજસ્થાન, મધ્યપ્રદેશ અને મહારાષ્ટ્રની સરહદ સુધી તેની હાંક વાગતી હતી. એકલદોકલને લૂંટવાની એને મજા ન આવતી. એટલા માટે તે રાજા-મહારાજાઓની તિજોરીઓ, લગ્નોની જાનો, ધનપતિના ભંડારો કે મોટા અધિકારીઓને લૂંટતો. જોબન વડતાલાના નામથી રડતા છોકરા પણ છાના રહી જાય. જોબન પગીને બાણ આપી તેનું તીર લઈને કોઈ જાય તેને કોઈ બીજો લૂંટવા સમર્થ ન થતો. એ સમયમાં ગુજરાતમાં સૌથી મોટું રાજ્ય વડોદરાના રાજા સયાજીરાવ સરકારનું હતું. એ સયાજીરાવની અમરેલી પરગણાની તિજોરી લૂંટવા જ્યારે જોબન પગી પોતાની પગી લૂંટારાઓની ટોળકી સાથે આવ્યો ત્યારે મહારાજા સયાજીરાવનું વિશાળ લશ્કર પણ જોબનનો સામનો ન કરી શક્યું...!! અને જોબન તિજોરી લૂંટી ત્યાંથી પલાયન થઈ ગયો. આવો ખુંખાર હતો જોબન વડતાલો !!

જોગાનુજોગ જેને સત્સંગની 'મા'નું બિરુદ મળેલું છે એવા સ.ગુ. મુક્તાનંદ સ્વામી ગામડાઓમાં સત્સંગ વિચરણ કરતા કરતા વડતાલ પહોંચ્યા. લૂંટારા જોબનના જાણે ભાગ્ય ઊઘડ્યાં હોય તેમ મુક્તાનંદ સ્વામીનો જોગ થયો. જોબનની બુદ્ધિમાં ઓટ આવી. સ્વામીએ સર્વોપરી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો મહિમા તથા પાપ-પુણ્યના ફળ બતાવી જોબનનું પત્થર હૃદય પોચું કરી નાંખ્યું. તે ધર્મ તરફ વળ્યો.

ત્યારબાદ ભગવાન શ્રીહરિએ ડભાણમાં મહાન વિષ્ણુયાગ આદર્યો. તે સમયે જોબનને પાછો પોતાનો પૂર્વનો ગુણ યાદ આવ્યો. મુક્તાનંદ સ્વામીનો યોગ થયો હતો એટલે લૂંટ કરતા અચકાયો. પરંતુ સ્વામિનારાયણ ભગવાન છે કે કેમ ? તેનું પારખું કરવા દેવી શક્તિવાળી ગણાતી માણકી ઘોડી તથા અન્ય કાઠી-દરબારોની ઘોડીઓ ચોરવા ડભાણ ગયો. ત્રણ રાત - ત્રણ દિવસ ઉજાગરા વેઠી પ્રયત્ન કર્યો, પરંતુ દરેક ઘોડાએ શ્રીજીમહારાજને જોયા. ક્યાંક ઘોડીને હાથ ફેરવતા હોય, તો ક્યાંક ઘાસ-ચંદી આપતા હોય એવા દર્શન થાય.

બહાર સભામાં આવે તો ત્યાં પણ સુંદર સિંહાસન ઉપર બિરાજમાન ભગવાન દેખાય. યજ્ઞશાળામાં જાય તો ત્યાં પણ દેખાય, પાકશાળામાં જાય તો ત્યાં પણ દેખાય. જ્યાં જ્યાં જાય ત્યાં કંઈકને કંઈક પ્રવૃત્તિ કરતા ભગવાન દેખાય.

જોબન હવે થાકી ગયો હતો. એવી હાલતમાં સભામંડપમાં આવ્યો ત્યારે શ્રીજીમહારાજે કહ્યું : “જોબન ! ત્રણ દિવસથી ઊંઘ-ઉજાગરા વેઠે છે, ત્યારે તારે માણકી જોય છે ને ? લઈ જા.”

પોતાની અંતરની વાત ભગવાને કહી, એટલે જોબન નિઃશંક થઈ પગમાં પડ્યો. માફી માંગી ભગવાન શ્રીહરિના દંઢ ભક્ત

બન્યા.

ડભાણથી પાછા પોતાને ઘેર જતાં વળી સંકલ્પ થયો કે, “હું જોબન વડતાલો ! મારા નામથી મોટા-મોટા ભૂપો થર-થર કંપે અને હું સ્વામિનારાયણના કામણમાં આવી ગયો....!! શું સ્વામિનારાયણ ખરેખર ભગવાન હશે ? કે મારું માથું ફરી ગયું છે ?” એ વિચારના વમળમાં વિંટાઈ ગયો. અને ભગવાન શ્રીહરિના ભગવાનપણાની અંતિમ પરિક્ષા કરવા માટે તેણે સંકલ્પ કર્યો કે, “સ્વામિનારાયણ જો ખરેખર ભગવાન હોય તો હું ઘેર જાઉં ત્યારે મારા ઘરની ઓતરાડિ બારીએ બેઠા હોય અને ત્યાં બેઠા થકા જ પોતાના ગળામાં પહેરલો ગુલાબનો હાર મારા ગળામાં પહેરાવી મારું સ્વાગત કરે તો ભગવાન ખરા.” જોબન જ્યારે પોતાને ઘેર પહોંચ્યો ત્યારે સત્ય સંકલ્પ ભગવાન શ્રીહરિએ તેના સંકલ્પ પ્રમાણે તેની મેડીની બારીએથી ગુલાબના હારથી સ્વાગત કર્યું. શંકા શમી ગઈ....!! ઘોડા પરથી છલાંગ મારી નીચે ઊતરી ઘરમાં જઈ શ્રીજીમહારાજની પૂજા કરી. ત્યારપછી પાપનો પહાડ જાણે ઓગળ્યો હોય તેમ પોતાના પશ્ચાત્તાપના અશ્રુથી ભગવાન શ્રીહરિના ચરણ ભીંજવી દીધા.

પોતાના પાપનો ખુલાસો કરતા જોબન પગી બોલ્યા : “હે દયાનાથ ! મેં એટલા બધા પાપ કર્યા છે કે, મારું કોઈ કાળે કલ્યાણ ન થાય....!!!!”

પોતાના પ્રેમાળ કરકમળોથી જોબનને ઊંચકી ભગવાન શ્રીહરિએ અતિ મધુર સ્વરથી કહ્યું : “જોબન ! કોઈ દહયથી પોતાના પાપનો પસ્તાવો કરે અને સાચો અમારો શરણાગત બને તેના પર્વત જેટલા પાપ હોય તોપણ તેને હું માફ કરી દઉં છું, અને તેનું કલ્યાણ કરું છું. માટે બોલ તારા પાપ છે ?” જોબન પગીએ દહીં વલોવવાની મોટી ગોળી આખી જનોઈથી ભરી હતી તે શ્રીજીમહારાજ પાસે લાવ્યા અને કહ્યું : “હે મહારાજ ! આમાં જેટલી જનોઈ છે તેટલી તો મેં ખાલી બ્રહ્મહત્યા કરી છે. બીજા કેટલાય નિર્દોષોને માર્યા હશે તેની કોઈ ગણતરી જ નથી.....!!”

પોતાના પાપનો એકરાર કરી જોબન જાણે આજે હળવોફુલ થઈ ગયો. ભગવાન શ્રીહરિએ તેને શરણમંત્ર આપી શિષ્ય કર્યો.

હવે જોબન લૂંટારો મટી મહાન ભક્તરાજ જોબનપગી બની ગયા....!! તમામ પાપના ધંધા છોડી ભક્તિમય જીવન જીવવા લાગ્યા.

એકવખત કોઈ કામ પ્રસંગે ભક્તરાજ જોબનપગી પેટલાદ ગયા હતા. પેટલાદના સૂબા કશિયાભાઈએ પૂછ્યું : “જોબન ! સ્વામિનારાયણ ગધેડાની ગાય કરે છે તે સાચું છે ?”

ત્યારે જોબનપગી જવાબ આપતાં કહે : “હા... બીલકુલ સાચી વાત છે. હું પહેલા ગધેડો જ હતો. મારું નામ સાંભળતા જ તમે બધા થરથર કાંપતા હતા. તમારા કિલ્લાના દરવાજા બંધ થઈ જતા હતા. એ જ હું જોબન છું. તેમ છતાં તમે આજે નિર્ભયપણે મારી સામે બેસીને વાત કરો છો તે શું હું ગધેડામાંથી ગાય નથી થયો ? જે હાથમાં કાતિલ હથિયારો રહેતા હતા તે જ હાથમાં હવે માળા છે. તે ગધેડાની ગાય ન થઈ તો બીજું શું થયું ?”

જોબનપગીએ પોતાનું સમગ્ર જીવન ભક્તિમય બનાવી દીધું હતું. ભક્તરાજ જોબનને ભગવાન શ્રીહરિની ચરણરજ પોતાના ભાણામાં પીરસાય ત્યાર પછી જ ભોજન કરવાનું નિયમ હતું. ભગવાન શ્રીહરિના અંતર્ધાન થયા પછી એક દિવસ જોબનપગી જમવા બેઠા. બધી વાનગીઓ પીરસાઈ ગઈ ત્યારપછી થોડીવાર રાહ જોઈ તેમ છતાં નિત્યના કમમુજબ પોતાની દીકરી ચરણરજ પીરસવા ન આવી. જોબનબાપુએ સાદ કરીને કહ્યું : “બેટા ! આજે તું ચરણરજ પીરસવાનું ભૂલી ગઈ છે કે શું ?”

દીકરી દોડીને રસોડામાંથી બહાર આવી અને જોબનબાપુને કહ્યું : “બાપુ ! ચરણરજ તો ખલાસ થઈ ગઈ છે....!!” પોતાની દીકરીની વાત સાંભળી જોબનપગી નિસાસો નાખીને બોલ્યા : “બેટા ! શ્રીજીમહારાજના સ્વધામગમન પછી એમની ચરણરજના આધારે જ હું જીવતો હતો. આજે એ ચરણરજ ખલાસ થઈ ગઈ, એટલે તારા બાપુની જિંદગી પણ ખલાસ થઈ ગઈ.....!!”

જોબનબાપુ ભર્યા ભાણે ઊભા થઈ ગયા. અન્નજળનો ત્યાગ કરી અખંડ શ્રીજીમહારાજની સ્મૃતિ સાથે થોડા જ દિવસમાં ભગવાન શ્રીહરિના દિવ્ય ધામના કાયમી સદસ્ય બની ગયા....!!

એકવખત એવો હતો કે, જેની તારાપુરથી પુના-સતારા સુધી મહારાષ્ટ્ર, ગુજરાત અને રાજસ્થાનની સરહદો જેના નામથી કંપતી તે જોબન વડતાલો મહાન ભક્તરાજ ‘જોબનપગી’ બની કેટલાય મોક્ષપથિકોનો આદર્શ બની ગયા....!!

આ જોબન વડતાલાના જીવનમાં રહેલા અજ્ઞાનના અંધારામાંથી બહાર નીકળવાની તક મળી હોય તેમ સ.ગુ. શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામીનો યોગ થયો. એ તકને જોબને વધાવી લીધી તો, એમના જીવનમાં પથરાઈ ગયું અંધારામાં અજવાળું....!!!

લૂંટારુંઓના સરદાર વેરાભાઈ-ઉપલેટ

૬૬...લૂંટારું
ગરાસીયાઓનો સરદાર
એટલે ઉપલેટાના
વેરાભાઈ...!!! પોતાના
હલકા વિચારોવાળા
હજુરીયાઓના સંગે
વેરાભાઈનું જીવન રાક્ષસ
કરતા પણ બદતર થઈ ગયું
હતું. કોઈની પણ સારી વસ્તુ
વેરાભાઈની નજરને ગમી જાય
પછી તે વસ્તુ તે વ્યક્તિ પાસેથી
મુટવી ન લે ત્યાં સુધી ચેન ન
પડે... ૧૧

સૌરાષ્ટ્ર દેશમાં ગરાસીયા ક્ષત્રિયો ત્રાસવાદીઓ જેવા ફૂર હતા. અનીતિ, દારુ-માંસનું ભક્ષણ, લૂંટકાટ, માર-પીટ, વ્યભિચાર - આ તો જાણે એમના રીવાજો થઈ ગયા હતા. આ દુષ્કર્મો કરવામાં બધા ગરાસીયા એક-બીજાથી ચઢીયાતા હતા. જે જેટલા વધારે દુરાચાર કરે તેમ તે પોતાને મોટો ક્ષત્રિય માને આવા હાલ હતા સૌરાષ્ટ્રના...!!! તારણહાર જ સંહારક બની જાય પછી ફરિયાદ કોની આગળ થાય, સામાન્ય જનતાને જ પીડાવાનું થતું હતું.

આવા લૂંટારું ગરાસીયાઓનો સરદાર એટલે ઉપલેટાના વેરાભાઈ...!!! પોતાના હલકા વિચારોવાળા હજુરીયાઓના સંગે વેરાભાઈનું જીવન રાક્ષસ કરતા પણ બદતર થઈ ગયું હતું. કોઈની પણ સારી વસ્તુ વેરાભાઈની નજરને ગમી જાય પછી તે વસ્તુ તે વ્યક્તિ પાસેથી મુટવી ન લે ત્યાં સુધી ચેન ન પડે.

શેતાનને પણ શરમાવે તેવું તેનું જીવન હતું. એકવખત પોતાની તલવાર સજાવી તેની ધાર કઢાવીને લૂંટારું વેરાભાઈ ‘ધાર બરાબર સજજ થઈ છે કે કેમ?’ તેનું નિરક્ષણ કરતા હતા. એ સમયમાં ત્યાંથી સાત અજાણ્યા વટેમાર્ગુઓને પસાર થતા જોયા. સાતેયને પાસે બોલાવ્યા. એ વટેમાર્ગુઓ નજીક આવ્યા એટલે એક પછી એક એમ સાતેયના માથા ધડથી અલગ કરી દીધા અને પછી જાણે કોઈ બાવળની ડાળો કાપી હોય તેવા સહજભાવે વેરાભાઈ બોલ્યા : “ધાર સારી નીકળી છે...!!!!”

‘માણસને મારવો અને ચીભડું સમારવું’ જેને સમાન હતું. એવા ઘાતકી વેરાભાઈ રોજની જેમ આજે પણ કોઈની જિંદગી બરબાદ કરવા આતુરતાથી ચાલ્યા જતા હતા. ત્યાં અચનાક તેના કાને કોઈના પહાડી અવાજના ગવાતા કીર્તનોના શબ્દો સંભળાયા. મધુર અને મનમોહક શબ્દોથી આકર્ષાઈ વેરાભાઈ શબ્દોની દિશામાં જાણે ખેંચાયા અને જ્યાંથી મધુર શબ્દોનો ગુંજરાવ આવતો હતો ત્યાં પહોંચી ગયા આહિર ભક્ત નથુ બારૈયાને ઘેર. ત્યાં જઈને જોયું તો ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના સંતો પધાર્યા હતા. તેની સામે ધણા સત્સંગીઓ મંત્રમુગ્ધ બનીને આગંતુક સંતના મુખમાંથી વહેતી અમૃતધારાને પી રહ્યા હતા. તેવી સભામાં આવા મહાભરાડી વેરાભાઈનું આગમન બધાને જાણે ઝેર સમાન લાગ્યું. તેમ છતાં રંજાડની બીકથી સત્સંગીઓએ માનપૂર્વક આમંત્રણ આપવાનો ડોળ કરીને કહ્યું : “પધારો દરબાર ! પધારો. અહીં આગળ આવી જાવ.”

સત્સંગીઓ ને મનમાં બીક છે કે, આપણા નિર્દોષ

ચિંતન

માર્ચ ૨૦૧૩

૯

સંતોને આ ગરાસીયો મારશે તો નહીને ?

પરંતુ જેના અવાજના જાદુથી ખેંચાઈને વેરાભાઈ અહીં સુધી આવ્યા હતા તે સંત પણ કોઈ સામાન્ય ન હતા. તે હતા અષ્ટોત્તર શતાવધાની પુરુષ સ.ગુ. બ્રહ્માનંદ સ્વામી. સ્વામીએ પહેલા વેરાભાઈનું નામ તો સાંભળ્યું જ હતું પણ આજે મુખોન્મુખ ભેટો થઈ ગયો. પોતાના બુદ્ધિચાતુર્યથી સ્વામીએ નિશ્ચય કરી લીધો કે, લોકો ગમે તે કહે પણ લૂંટારાનું હૃદય પ્રેમાળ છે નહિતર આમ કીર્તનના શબ્દોથી ખેંચાઈને અહીં સુધી આવે નહિ. પછી તો એને ભગવાન તરફ વાળવા માટે કીર્તનોની સુરાવલીથી સંતોએ વાતાવરણને ગૂંજાવી મૂક્યું. વેરાભાઈએ જીવનમાં ક્યારેય નો'તું અનુભવ્યું એવું દિવ્ય સુખ આજે આ સભામાં અનુભવ્યું.

કીર્તન-ભક્તિ પૂર્ણ થઈ એટલે તરત જ ભગવત્ કથાવાર્તાની સરીતા બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ વહેતી કરી. જેના પરિણામ સ્વરૂપે જાણે કાળમીઠં પથ્થર પીગળતો હોય તેમ વેરાભાઈનું અંતઃકરણ પલટાવા લાગ્યું. પછી તો વેરાભાઈને કથાવાર્તામાં ખૂબ રસ પડ્યો અને કાયમ સભામાં આવવા લાગ્યા. બે-ત્રણ દિવસ આ દોર ચાલ્યો. ત્યાં તો સત્સંગના પ્રતાપથી કુસંગના પાશંગથી થયેલા અંધકારમય હૃદયમાં સૂતેલા સત્ત્વમાં જાણે ઝબકારો થયો. અને જીવન પરિવર્તન થઈ ગયું. કરેલા બધા પાપો જાણે ઓગળીને પસ્તાવાના અશ્રુરૂપે વહેવા લાગ્યા....!! બ્રહ્માનંદ સ્વામી પાસે ચોધાર આંસુએ રડી પડ્યા. નિષ્કપટ થઈ પોતાના તમામ પાપ સ્વામી આગળ કહી બતાવ્યા.

વિશાળ હૃદયવાળા બ્રહ્માનંદ સ્વામીએ વેરાભાઈને વર્તમાન ધરાવી કંઠી પહેરાવી અને પાપનો માર્ગ છોડી પ્રભુભક્ત થવા પ્રતિજ્ઞાબધ્ધ કર્યા. આ પૃથ્વી પર વેરાભાઈરૂપી સિતારો જાણે માયાવી વાદળના દુષ્પ્રભાવથી પોતાની ચમક જણાવ્યા પહેલા જ અસ્ત થતા અટકી ગયો. ક્ષિતિજ પરથી ઉપર ઊઠ્યો અને ચમકી ઊઠ્યો....!! બ્રહ્માનંદ સ્વામી જેવા વાટ સંકોરનારના યોગથી આ સહજાનંદી દિપ ઝળહળી ઊઠ્યો. પોતાની દુષ્ટપ્રવૃત્તિ જ નહી પણ સંસાર પણ છોડી દઈને ભગવાન શ્રીહરિના હજૂરી સેવક થયા, અનન્ય ભક્ત થયા.....!!

પારકી વસ્તુ હોય તોપણ પોતાને રુચે એટલે તરત જ આંચકી લેતા એવા લૂંટારું વેરાભાઈની આધ્યાત્મિકતાના શિખરો હવે માઉન્ટ એવરેસ્ટ કરતા પણ ઊંચા પહોંચી ગયા હતા. જેની ઝાંખી નીચેના પ્રસંગથી સ્પષ્ટ થાય છે.

કારીયાણી ગામમાં અજ્ઞકૂટોત્સવ પ્રસંગે શ્રીજીમહારાજની

સાથે વેરાભાઈ પણ ગયા હતા. વસ્તાખાચરના દરબારગઢમાં તેમનો ઉતારો હતો. ઉત્સવ દરમિયાન એક દિવસ સવારે વસ્તાખાચરના પાણીયારેથી પૂછ્યા વગર એક દાતણ લીધું. દાતણ તો ભક્તો માટે જ મૂકેલા હતા છતાં પૂછ્યા વગર લીધું તે ચોરી છે એમ જાણી ભગવાન શ્રીહરિ પાસે આ ચોરીનું પ્રાયશ્ચિત્ત લેવા માટે પહોંચી ગયા.

શ્રીજીમહારાજ પણ વેરાભાઈની ભીંતરના અધ્યાત્મરૂપી સૂર્યના તેજથી જાણે આપણને વાકેફ કરવા માંગતા હોય તેમ વેરાભાઈની પરીક્ષા લેવા માટે કહ્યું : “વેરાભાઈ ! તમે ચોરી કરી છે તેના પ્રાયશ્ચિત્ત રૂપે પાંચસો પરમહંસોને દશ-દશ દંડવત કરો અને ઉત્સવમાં આવેલા હજારો હરિભક્તોને એક-એક દંડવત કરો.” પછી વેરાભાઈ તો નિઃશંકપણે દંડવત કરવા લાગ્યા. વેરાભાઈ દંડવત કરે તે ભગવાન શ્રીહરિ ગણતા હતા. એક સો દંડવત પૂરા થયા છતાં વેરાભાઈના ઉત્સાહમાં રતિ ભાર પણ ફરક ન પડ્યો. તેમની શ્રદ્ધા જોઈ ભક્તવત્સલ ભગવાન રાજી થઈ ગયા. દંડવત કરતા વેરાભાઈને ઊભા કરી બાથમાં ઘાલી ભેટી પડ્યા.

ક્યાં નિર્દોષ માણસને કાપી નાખનાર ખૂંખાર વેરાભાઈ અને ક્યાં નિઃશંક આજ્ઞાપાલક અનન્ય ભક્ત વેરાભાઈ.....!!

વેરાભાઈની જેમ જ આપણું જીવન પણ બદલી શકાય છે. અરે ! પ્રત્યેક કળી ફૂલ બની શકે છે, જો તેનું મૂળ સૂર્ય તરફ હોય તો. પ્રત્યેક ઈયળ પતંગિયું બની શકે છે, જો તે કોશેટાને ભેદે તો. પ્રત્યેક શબ્દ મંત્ર બની શકે જો તેમાં ભક્તિભાવ અને ભગવત્ સ્પર્શ ભળે તો. તેમ આજનો સામાન્ય દેખાતો માણસ મહાનતાના સીમાડા વટાવી શકે છે, પરંતુ તે માટે જોઈએ સતત સાધના, અખંડ આરાધના અને દૈઢ ઉપાસના. અને આ ત્રણેય માટે જરૂરી છે કોઈ સત્પુરુષ સાથે દૈઢ એકાત્મતા....!!

કોઈ મહાપુરુષ સાથે પોતાના આત્માને જોડી દઈએ એટલે સાધના-આરાધના અને ઉપાસનાની સિદ્ધિ થવી જરાપણ કઠણ નથી. સંતો સાથેની એકાત્મતાથી પાપીઓ પાવન થઈ જાય છે, દાનવ મહામાનવ થઈ જાય છે, ભરાડીઓ ભક્ત થઈ જાય છે. આ માત્ર કલ્પના નથી પણ હકીકત છે. આ વાસ્તવિકતાથી તમે જ્યારે વાકેફ થશો ત્યારે તમારું હૃદય પણ કબૂલશે કે ખરેખર અંધારામાંથી અજવાળા થાય છે.....!!

લોધિકાના અભેસિંહ દરબાર

૬...મધમાંસનો ખાનારો અને પશુ-પક્ષીઓની જીભોનું ફલાહાર કરનારો તામસી અભેસિંહ પોતાના જીવનને પ્રભુપરાયણ બનાવી ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિનો સાક્ષાત્કાર કરી શકતા હોય અને ભગવાનની પ્રત્યક્ષ મૂર્તિનો સાક્ષાત્કાર થઈ જાય એવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત કર્યા પછી પણ પોતાને પ્રાપ્ત થયેલા પરમાત્માથી સઘળાં જીવોને તરબોળ કરવાની ઈચ્છા રાખતા હોય તો પછી આપણે કૂવાના દેડકા ન બની રહેતા આ વિશાળ વસુંધરાને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની સુવાસથી સુવાસિત કરી દઈએ. એજ સાચી ભક્તિ...

કાઠિયાવાડના કાઠી લોકો સમગ્ર ભારતમાં ચોર, ડાકુ અને લૂંટારા તરીકે પ્રખ્યાતિ પામ્યા હતા. તેઓ અતિ ઝનૂની અને ખૂંબાર હતા. આજથી બસો વર્ષ પૂર્વે આ કાઠીઓ હંમેશા હથિયાર લઈને ફરતા. રસ્તે જતા કોઈને પણ પહેલા તલવારથી માથું કાપતા ત્યારપછી તેના ખીસ્સા તપાસતા. જો તેના ખીસ્સામાંથી કાંઈ ન મળે તો મારેલા માણસને ઉપરથી લાત મારતા અને કહેતા કે, મારી મહેનત ફોગટ ગઈ...!!! આવા ઘાતકી હતા એ કાઠીઓ, તેમ છતાં પારસમણીના સ્પર્શથી લોહાને સોનું થવું પડે તેમ બ્રહ્મનિષ્ઠ સંતોના યોગથી કેટલાય કાઠીઓના જીવન પણ સોનાની જેમ ચળકતા થયા હતા.

એવાજ એક દ્વિત્રિય હતા લોધિકાના દરબાર જીભાઈ. તેમને સ.ગુ. શ્રી ગોપાળાનંદ સ્વામીનો યોગ થયો તેથી તેઓ અનન્ય ભક્ત બન્યા. પરંતુ સોનાની થાળીમાં લોહાની મેખની જેમ જીભાઈનો દીકરો અભેસિંહ દુરાચારી ગરાસીયાઓ અને ખોટા વખાણ કરવાની ટેવવાળા હજૂરીઓની સોબતથી મધમાંસ પરાયણ બની ગયો...!!

આખો દિવસ મોજ-શોખ કરવો અને નિર્દોષ પ્રાણીઓનો શિકાર કરીને તેઓનું માંસ ખાવું - આવું નરપિશાચ જેવું એનું જીવન થઈ ગયું હતું.

એકવખત એકાદશીનો દિવસ હતો. રોજના કમમુજબ આજે પણ અભેસિંહે ઘોડેસ્વાર થઈ શિકાર પર જવાની તૈયારી કરી. દરબાર જીભાઈએ કહ્યું : “અભય ! આજ તો એકાદશી છે. આજે તો અનાજ પણ ન ખવાય ને તું નિર્દોષ પશુ-પ્રાણીઓને મારીને ખાઈશ ?”

ત્યારે અભેસિંહ કહે : “બાપુ ! એ વેવલાવેડા તમને સોંપ્યા. હું તો આજે પશુ-પક્ષીઓને મારી તેમની જીભ વડે ફલાહાર કરીશ.” આમ બોલતો અભેસિંહે ઘોડાને પગની એડી મારી હંકારી મૂક્યો. જીભાઈ વિચારમાં ઊંડા ઉતરી ગયા. ‘મારા ક્યા જનમના પાપ હશે કે, જેના કારણે મારે ઘેર આવો આસુરી પુત્ર પાક્યો...!!!’ ફરી વખત મોહું નહિ જોવાનો નિશ્ચય કરી જીભાઈ ત્યાંથી બાજુના ગામે ગયા. ત્યાં તેમના ગુરુ સ.ગુ. શ્રી ગોપાળાનંદ સ્વામીના દર્શન થયા. દંડવત પ્રણામ કરી રડતાં-રડતાં જીભાઈએ સર્વે હકીકત જણાવી. સ્વામીએ તેમને આશ્વાસન આપ્યું.

આ બાજુ જાણે પરમાત્મા પણ અભેસિંહને મોક્ષમાર્ગ ભણી વાળવામાં ગોપાળાનંદ સ્વામીને ટેકો કરતા હોય તેમ મધ્યાહ્ન કાળ સુધી વેરાન વગડામાં ભટકવા છતાં અભેસિંહના હાથમાં એકપણ શિકાર ન આવ્યો. વૈશાખના ધોમધખતા તાપમાં ભટકતો અભેસિંહ પ્યાસ અને થાકથી પીડાતો હતો. પ્રાણીની શોધમાં ગોપાળાનંદ સ્વામી અને જીભાઈ જ્યાં હતા ત્યાં અભેસિંહ આવી ચઢ્યો. જીભાઈએ કહ્યું : “બેટા અભય ! આ આપણા ગુરુ સમર્થ બ્રહ્મનિષ્ઠ સંત સદ્ગુરુવર્ય શ્રી

ગોપાળાનંદ સ્વામી છે. ઘોડેથી નીચે ઉતરી તેઓનો ચરણસ્પર્શ કરો.”

બાપુનું વચન ક્યારેય માન્યું નહોતું એવા અભેસિંહનું હૃદય ગોપાળાનંદ સ્વામીના દર્શન થતાં જ જાણે વલોવાતું હતું. જેના કારણે આજે એને બાપુનું વચન મનાયું. અભેસિંહજી ઘોડેથી નીચે ઉતર્યા, પોતાના હથિયારો નીચે મૂકી ગોપાળાનંદ સ્વામીના ચરણોમાં મસ્તક મૂક્યું. યોગમૂર્તિ સ.ગુ. ગોપાળાનંદ સ્વામીએ પોતાના વિશાળ બાહુથી તેમને ઊભા કર્યા. અને પાસે બેસારી ભગવાન શ્રીહરિના મહિમાનો અને પાપ-પુણ્યનો વેધક ઉપદેશ આપ્યો. કોઈ સિંહ ઊંઘમાંથી આળસ મરોડીને ઊઠે તેમ અભેસિંહનો અંતરાત્મા જાગી ગયો. અને અભેસિંહ એક સાચો શરણાગત બની ગયો. પશ્ચાતાપના અશ્રુબિંદુઓથી સ્વામીના ચરણોને પખાળ્યા. ગોપાળાનંદ સ્વામીએ માથે હાથ મૂકીને આશીર્વાદ આપતા બોલ્યા : “બાપ કરતા દીકરો સવાયો થજો.” સ્વામીના આશીર્વાદથી અભેસિંહ અતિ પવિત્ર આચાર-વિચારવાળા મહાન એકાંતિક ભક્ત બન્યા.

પછી તો જેમ વસંતઋતુના આગમનથી ઉપવનો ખીલી ઊઠે તેમ કુંસંગરૂપી પાનખરથી ખરડાઈ ગયેલું અભેસિંહનું જીવનરૂપી ઉપવન તેમના જીવનમાં થયેલ સંતરૂપી વસંતના આગમનથી ખીલી ઊઠ્યું.....!!!

સૂર્યવંશી અભેસિંહજી હવે નિત્ય સવારે વહેલા ચાર વાગ્યે ઊઠી સ્નાનાદિથી પરવારી પૂજા કરી, સૂર્યોદય થયા પહેલા તો ભગવાન શ્રીહરિના સ્વરૂપના ધ્યાનમાં બેસવા લાગ્યા. શરૂઆતમાં અડધી કલાક, પછી પોણી કલાક, કલાક એમ ધીમે ધીમે ધ્યાનનો અવધિ વધવા લાગ્યો. પછી તો એકજ આસને સ્થિર થઈ છ-છ કલાક સુધી ધ્યાન-ભજનમાં બેસતાં. ગમે તેવું જરૂરી કે અકસ્માત જેવું કામ આવી પડે તોપણ બપોરના બાર વાગ્યા પહેલા ધ્યાનમાંથી ઊઠતા નહિ. આ બાબત તેમણે પોતાના કામદાર-દરવાણીને તમામ જવાબદારી પણ ખાસ ભારપૂર્વક સૂચનથી સોંપી દીધી હતી.

અભેસિંહજીના ગરાસનો કેસ ચાલતો હતો. આવા કેસના નિકાલ માટે કલેક્ટરનો ત્યાં કેમ્પ હતો. અભેસિંહને સવારે દશ વાગ્યે હાજર રહેવા અગાઉથી જ આઠ વાગ્યે કહેણ મોકલ્યું હતું. તેમ છતાં તેને ગૌણ સમજી અભેસિંહ ધ્યાનમાં બેસી રહ્યા. કલેક્ટરે ત્રણ વખત સિપાઈઓને અભેસિંહને બોલાવવા મોકલ્યા, તેમ છતાં અભેસિંહના કામદાર-દરવાણી (લક્ષ્મીરામ નથુરામે)એ પોતાને સોંપેલી જવાબદારી મુજબ ૫૦+૧૦૦+૧૫૦ મળી કુલ ૩૦૦ રૂપિયાનો દંડ ભરી દીધો પણ સિપાઈને જવા ન દીધા તેથી અભેસિંહજી આવ્યા નહિ. કલેક્ટરે ચોથી વખત સિપાઈઓને મોકલ્યા અને કહ્યું : “હવે જો ન આવે તો હાથમાં હાથકડી પહેરાવી મારી સામે હાજર કરો.”

સિપાઈઓ અભેસિંહના દરબારગઢમાં પહોંચ્યા. ત્યાં મધ્યાહ્ન થઈ ગયો હતો. અભેસિંહ ધ્યાનમાંથી જાગ્રત થઈને કલેક્ટરની સામે હાજર થયા. કલેક્ટર સાહેબે સમયે હાજર ન થવા કારણ પૂછ્યું. ત્યારે અભેસિંહજીએ કહ્યું : “સાહેબશ્રી ! મારા ઈષ્ટદેવના ધ્યાનમાં વ્યસ્ત હતો.” કલેક્ટરે કહ્યું : “ધ્યાન તો પછી પણ થાય. પરંતુ અહીં સમય પર હાજર ન રહો તો ન્યાય તમારી વિરુદ્ધમાં જાય અને તમારા હાથમાંથી ગરાસ જતો રહે.”

અભેસિંહે ભાવવિભોર થઈને જવાબ આપ્યો : “સાહેબ ! દેહનો શો ભરોસો કે ક્યારે પડી જાય અને મોક્ષનું સાધન ધ્યાન-ભજન રહી જાય ! દેહ પડે ત્યારે ધ્યાન-ભજન સાથે આવવાના છે, ગરાસ સાથે આવવાનો નથી. માટે મને ગરાસ કરતા ધ્યાનનું મહત્ત્વ વધારે લાગ્યું એટલે હું ધ્યાનમાં બેઠો રહ્યો. હવે આપને યોગ્ય લાગે તે ન્યાય આપો. મને મંજૂર છે.....!!!”

અભેસિંહજીની વાત સાંભળી કલેક્ટર પણ છક થઈ ગયા. અને ગરાસ તેને નામે કરી આપ્યો. અભેસિંહ ખાલી પલાઠી વાળીને ધ્યાનમાં બેઠા રહી પોતે એકલા જ પરબ્રહ્મનો આનંદ માણે એવા સ્વાર્થી નહોતા. પરંતુ તેમણે પોતાના અમાસની અંધારી રાત્રિ સમાન જીવનમાં પથરાયેલ સહજાનંદ રૂપી સૂર્યના પ્રકાશથી બીજા મુમુક્ષુઓ પણ પ્રકાશિત થાય તેવા શુભ હેતુથી ગુજરાતના પ્રખ્યાત કવીશ્વર દલપતરામને પોતાને ઘેર રાખી રામાયણની ચોપાઈ તથા દોહાના રાગમાં હિંદી ભાષામાં ભક્ત ચિંતામણી ગ્રંથના ભાષાંતરરૂપે ‘પુરુષોત્તમ ચરિત્ર’ ગ્રંથ કરાવી, તેની પ્રતો ગુજરાત બહાર હિંદી ભાષી પ્રદેશોમાં પણ મોકલાવી.

મદ્યમાંસનો ખાનારો અને પશુ-પક્ષીઓની જીભોનું ફલાહાર કરનારો તામસી અભેસિંહ પોતાના જીવનને પ્રભુપરાયણ બનાવી ભગવાન શ્રીહરિની મૂર્તિનો સાક્ષાત્કાર કરી શકતા હોય અને ભગવાનની પ્રત્યક્ષ મૂર્તિનો સાક્ષાત્કાર થઈ જાય એવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત કર્યા પછી પણ પોતાને પ્રાપ્ત થયેલા પરમાત્માથી સઘળા જીવોને તરબોળ કરવાની ઈચ્છા રાખતા હોય તો પછી આપણે ફૂવાના દેડકા ન બની રહેતા આ વિશાળ વસુંધરાને ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણની સુવાસથી સુવાસિત કરી દઈએ. એજ સાચી ભક્તિ.....!!!

આપણા જીવન હજુ માંસભોગી અભેસિંહ જેવા તો બત્તર બન્યા જ નથી. એ આપણે જાણીએ છીએ. અને બીજી તરફ જે મહાપુરુષના યોગથી તેમનું જીવન પલટાયું એ સ.ગુ. શ્રી ગોપાળાનંદ સ્વામીને જેવી સર્વોપરી ઉપાસના અને પંચવર્તમાનની દેહતા હતી તેવી જ ઉપાસના અને પંચવર્તમાનની દેહતાવાળા મહાપુરુષોની ચરણરજથી આજે પણ આ પૃથ્વી નિત્ય સ્નાન કરે છે.....!!! બસ, તેમના પગલે-પગલે ચાલ્યા જઈએ અને પાથરી દઈએ આ પૃથ્વી પર ચોતરફ અજવાળા.....!!!

લોયાના ઘેલા કોળી

૬૬...લોયા ગામમાં કોળી જ્ઞાતિમાં પશુ જેવું જીવન જીવતો 'ઘેલો' નામનો એક યુવાન. કોઈકના રેઠા ઘેર કે ખેતરમાં ચોરીઓ કરી કુટુંબનું પોષણ કરવું તેને જ પોતાનું કર્તવ્ય માનતો હતો. અને પોતાના દુષ્કાર્યોમાં કોઈ આડું આવે તો તેના રામ રમાડી દે. આખા પંથકમાં ઘેલા કોળીની બહુ રંજાડ હતી. વળી, ચપળ એટલો કે દરબારોની તેજીલી ઘોડીઓને પણ આંબવા ન દે. ચોરી અને લૂંટફાટ કરી કોઈના પણ હાથમાં તે આવતો નહિ... ૧૧

આજની યુવાપેઢીની હાલત જન્મતાવેંત જ બકરાના ટોળામાં જઈ ચઢેલા સિંહના બચ્ચા જેવી થઈ છે. આજના યુવાનો પોતાની વારસાગત ગર્જના ભૂલી ગયા છે. અને ઘેટા-બકરાની જેવું આંધળા અનુકરણથી દોરવાયેલું જીવન જીવી રહ્યા છે. પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિથી દોરવાયેલા યુવાનોને એ વાતનું લેશ પણ જ્ઞાન નથી કે પાશ્ચાત્ય સંસ્કૃતિના રીતિ-રીવાજોમાં સંસ્કાર કે તથ્યનો એક છાંટો પણ નથી.

બર્કલે, કેલેફોર્નિયા (અમેરિકા)માં એક વિચિત્ર ઓર્ગેનાઈઝેશન છે. એના સભ્યો દર માસે એક વખત અમુક ચોક્કસ સમયે મળે છે. અને લસણના છોડની પૂજા કરે છે....!! એના માહાત્મ્યના ગુણગાનની ચર્ચા કરે છે. આ સભ્યો 'Lovers of the stinky rose' (દુર્ગંધવાળા ગુલાબના પ્રેમીઓ) તરીકે ઓળખાય છે. આ વિચિત્ર ઓર્ગેનાઈઝેશન દર વર્ષે લસણનો ઉત્સવ ઉજવે છે. તેઓનું એક મેગેઝીન પણ પ્રકાશિત થાય છે. જેનું નામ છે : 'Garlic Time' (લસણીયું સમાચાર પત્ર).....!!

આપણા શાસ્ત્રો જેને દુર્ગંધી અને તમોગુણી પદાર્થ માની વખોડે છે એવા લસણને આ લોકો કોઈપણ પ્રકારના ઠોસ કારણ વગર પૂજનીય ગણે છે....!! બસ, આવા જ તથ્ય વગરના રીવાજોનું આપણે આંધળા બનીને અનુવર્તન કરતા જઈએ છીએ અને પોતાની જાતને 'Morden' અને 'Smart' સમજીએ છીએ.

માટે આપણી ઉપર છવાઈ ગયેલા ઈમીટેશનના ગ્લેટને ઉખેડી અને ભીંતરમાં ભારોભાર ભરેલા કુંદનને બહાર કાઢીએ. અને એના માટે આપણે આપણા 'Idel' (આદર્શ) બનાવીએ. આપણા પૂર્વજોને... કે જેમના જીવનમાં કંઈક તથ્ય ધૂપાયેલું છે.

લોયા ગામમાં કોળી જ્ઞાતિમાં પશુ જેવું જીવન જીવતો 'ઘેલો' નામનો એક યુવાન. કોઈકના રેઠા ઘેર કે ખેતરમાં ચોરીઓ કરી કુટુંબનું પોષણ કરવું તેને જ પોતાનું કર્તવ્ય માનતો હતો. અને પોતાના દુષ્કાર્યોમાં કોઈ આડું આવે તો તેના રામ રમાડી દે. આખા પંથકમાં ઘેલા કોળીની બહુ રંજાડ હતી. વળી, ચપળ એટલો કે દરબારોની તેજીલી ઘોડીઓને પણ આંબવા ન દે. ચોરી અને લૂંટફાટ કરી કોઈના પણ હાથમાં તે આવતો નહિ.

આવા બદમાશ ઘેલા કોળીનો જાણે ભાગ્યોદય થયો હોય તેમ જેમને સત્સંગની 'મા'નું બિરુદ આપવામાં આવે છે એવા સ.ગુ. શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામીનો જોગ થઈ ગયો. સ્વામીના અદિતીય વર્તન, વાતો અને પ્રતિભાથી ઘેલા કોળીનું અંતઃકરણ પલટાઈ ગયું. તે સત્સંગી થયો. પોતાના બધા દુરાચારો છોડી આચાર-વિચારની પવિત્રતા સાથે ઘેલો કોળી અને તેની પત્ની ભગવાનની પ્રેમલક્ષણા ભક્તિમાં મગ્ન રહેવા લાગ્યા. ચોરી અને લૂંટફાટ કરનાર આ દંપતિ પોતાની આજીવિકા માટે પરસેવો પાડી ખેત-મજૂરી કરવા લાગ્યા....!!

સંવત ૧૮૬૮ની સાલમાં ઘેલા ભક્તની ખરી કસોટી થઈ. આ વર્ષ દરમ્યાન આખા સૌરાષ્ટ્રમાં વરસાદનો એક છાંટો પણ પડ્યો નહોતો. એટલે પીવા માટે પણ પાણીના સાસા પડતા હતા તો પછી ખેતી માટે તો મળે જ ક્યાંથી? કોઈ ખેડૂતે આ વર્ષે વાવણી નહોતી કરી એટલે ઘેલા ભક્તને ક્યાંય પણ મજૂરી મળતી ન હતી. ઘણા દિવસો સુધી આમ ચાલ્યું. તેથી ઘરમાં જે કંઈ પણ થોડું ઘણું હતું તેનું પણ તળીયું આવી ગયું. ઘેલા ભક્તને ક્યાંકથી વાવડ મળેલા કે સુરત બાજુ થોડો ઘણો વરસાદ થયો છે તો ત્યાં થોડીઘણી મજૂરી મળી જશે. એવી આશા સાથે પતિ-પત્ની સુરત જવા માટે નીકળ્યા. સુરત પહોંચ્યા તે પહેલા તેમને ચાર કોરા ઉપવાસ થયા હતા. તાપી નજીક પહોંચ્યા તે સમયે કોઈકના લગ્નની જાન ત્યાં થઈને નીકળી હશે. એ જમાનામાં બાળ-લગ્ન થતા હતા. બાળ વરરાજાના પગેથી સોનાનું કડું નીકળી ગયેલું. તે કોઈના ધ્યાનમાં આવ્યું નહિ.

ઘેલા ભક્ત અને તેમની પત્નીએ અનાજ કાપી લીધેલા ખેતરમાંથી ખરપડી વડે તેના મૂળિયા ઉપાડી તેને ભેગા કરી તેની નાની ભારી કરી હતી. તે વેચે તો કંઈક ખાવા મળે એમ માની તે લઈ શહેર તરફ ચાલ્યા જતા હતા. સૌરાષ્ટ્રની જૂની મર્યાદા પ્રમાણે ઘેલા ભક્ત આગળ ચાલે અને તેઓની પત્ની તેમનાથી પાછળ એક રાશ જેટલા અંતરે ચાલે. ઘેલા ભક્તએ પેલા વરરાજાના પગમાંથી નીકળી ગયેલું સોનાનું કડું રસ્તા ઉપર પડેલું જોયું. અભણ છતાં સંતોના સમાગમથી પરિપક્વ થયેલા ઘેલા ભક્તે વિચાર્યું: “પરધનને શાસ્ત્રમાં ઘૂળ કહ્યું છે, પરંતુ મારા માટે તો તે કાકવિષ્ટા તુલ્ય છે. પણ પાછળ બેરી આવે છે, તેને ચાર ઉપવાસ થયા છે અને આમેય સ્ત્રીનું હૃદય કાચું હોય માટે કદાચ તેની દાનત બગડે.” આમ વિચારી ઘેલા ભક્તે પગની ઠેસ મારી સોનાના કડા ઉપર ઘૂળ વાળી દીધી. પાછળ આવતી તેઓની પત્ની આ કુતુહલ જોતી હતી.

પછી તેમણે નજીક આવી પોતાના પતિ ઘેલા ભક્તને પૂછ્યું: “તમે આ શું કર્યું?”

ઘેલા ભક્તે કહ્યું: “કંઈ નહિ એ તો અમસ્તા જ જરા ઠેસ આવી હતી.”

ત્યારે તેમની પત્ની બોલી: “ભગત ! તમે મારાથી કંઈ છૂપાવતા હો એવું લાગે છે.”

તેને ઘેલા ભક્તે કહ્યું: “તો પછી સાંભળ, રસ્તામાં સોનાનું કડું પડ્યું હતું, પરંતુ એ પરધન ઘૂળ સમાન કહેવાય.”

તેની પત્ની કહે: “એ તો બરાબર પણ તમે તેના ઉપર ઘૂળ કેમ વાળી?”

ત્યારે ઘેલા ભક્તે કહ્યું: “જો સાંભળ, આપણને ચાર-ચાર દિવસથી ઉપવાસ છે અને એમાં પણ તારું સ્ત્રીનું હૃદય એટલે ઢીલું તો હોય જ માટે એ સોનાના કડાને જોઈને તારું મન બગડે તો શ્રીજીમહારાજની આજ્ઞા લોપાય.”

તે સમયે તેઓની પત્નીએ હસીને કહ્યું: “સ્વામીનાથ ! હજુ તમે થોડા કાચા ભગત લાગો છો. તમને પારકું સોનું, સોનું તો દેખાય છે. મને તો પારકું ધન રસ્તામાં પડ્યું હોય તોપણ કાકવિષ્ટા લાગે છે. માટે તમે ખોટી મહેનત કરી. તમે ઘૂળ ઉપર ઘૂળ શું વાળી !! અને સાંભળો, એ વિષ્ટાનો તમને સ્પર્શ થયો માટે તમારે સ્નાન જ કરવું પડે પણ દુકાળનો સમય છે એટલે પાણીની થોડી અછત છે. માટે લો આ થોડું પાણી તેનાથી જરા પગ ધોઈ નાંખો. ખરાબ દેશકાળ છે એટલે સ્નાન નહિ કરો તો ચાલશે.”

પછી પગ ધોઈને બંને ગામ તરફ ચાલ્યા.

આ દંપતિએ સુરતના ભાલચંદ્ર શેઠનું નામ સાંભળ્યું હતું. તેથી ભૂખ-તરસ અને થાકથી પીડાતા તેઓએ ભાલચંદ્ર શેઠની પેઢી આગળ જઈ “જય સ્વામિનારાયણ” કહી ભારી નીચે મૂકી. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનું નામ સાંભળતા જ ભાલચંદ્ર શેઠ દુકાનથી બહાર આવીને આ દંપતિને મળ્યા અને પૂછ્યું: “તમે કોણ છો અને ક્યાંથી આવો છો?” ઘેલા ભક્તે પોતાનું નામ-ઠામ-ગામ અને આવવાનું કારણ જણાવ્યું. એ વખતે સ.ગુ. શ્રી મુક્તાનંદ સ્વામી સુરતમાં જ હતા.

દંપતિને સારા હરિભક્ત જાણી શેઠે પોતાને ઘેર લઈ ગયા અને બંનેને સ્નાન વગેરેની વ્યવસ્થા કરી આપી. અને ત્યારબાદ પૂજાપાઠ કરી રહ્યા ત્યારે શેઠાણીએ ભૂખ આગ્રહ કરી ભાવથી બંનેને જમાડ્યા. ત્યારપછી મુક્તાનંદ સ્વામીના દર્શન માટે ઘેલા ભક્ત અને શેઠ બંને ગયા. સ્વામીના દર્શન થતાં જ ઘેલા ભક્તનો રસ્તાનો થાક ઉતરી ગયો.

પછી મુક્તાનંદ સ્વામીને એકાંતમાં બોલાવી ભાલચંદ્ર શેઠે પૂછ્યું: “સ્વામી ! આ માણસ કેવો છે? કામ પર રાખ્યા જેવો છે કે પછી...?”

શેઠની અધૂરી વાત અટકાવી સ્વામી બોલ્યા: “શેઠ ! ચિંતા ન કરો એ માણસ અમારા જેવો જ છે...!!!!”

અહીં સ.ગુ. શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની પંક્તિઓ યાદ આવે:-

‘શ્યાન સુકર ઝિલાડ ખર, તેના ટોળા માયલો જંત,

તેને મૂકે સંત કરી જો મળે સદ્ગુરુ સંત.’

ક્યાં કોળી જ્ઞાતિના એ ઘેલાનું પશુવત જીવન અને ક્યાં આ ઘેલા ભક્તનું સાધુ જેવું જીવન...!!

ઘેલા જેવો મૂઢ માણસ પણ જો આ સ્થિતિને પામી શક્યો હોય તો આપણે તો આપણી જાતને શાણી કહીએ છીએ. માટે આપણે જો ખરેખર શાણા હોઈએ તો જરૂરી છે થોડો જ ચેંજ. બસ, પોતાના અંતરાત્માને સંતસમાગમ રૂપી વિદ્યુત પ્રવાહ સાથે જોડી દો. અને તેમની સાથે આત્મબુદ્ધિ કરી એક દૃઢ નિશ્ચયરૂપી સ્વિચ દબાવો અને પાથરી દો તમારા અંધારા જીવનમાં અજવાળા...!!!

લીલાખાના મુંજો સુરુ

૬૬...એક મુંજા જેવો અધમ માણસ પણ પોતાના 'અહં'ને છોડી સંતોની સારી ક્રિયાને પોતાના જીવનમાં ઉતારી આખા ગામને સત્સંગી કરી શકતો હોય... તો પછી આપણી ગણતરી તો સજ્જન માણસોની હરોળમાં થાય છે...!! માટે નથી લાગતું કે આપણે જો 'અહંશૂન્ય' બનીને આપણા જીવનને સદાચારી બનાવી દઈએ તો..., વધારે ન થાય તો કંઈ નહિ પણ મુંજા સુરુ જેટલી તો સત્સંગની સેવા જરૂર કરી શકીશું...

માત્ર પાંચ રૂપિયાની મૂડી પર દશ લાખનો નેકલેસ ખરીદવા જાઓ તો લમણે નિષ્ફળતા ઝીંકાય એમાં કોઈ નવાઈ નથી. માત્ર 'કેમ છો ?' એટલું જ બોલો અને વડાપ્રધાન સાથે આત્મીયતા ઊભી થઈ જાય એવી આશા-નિરાશામાં જ પલટાય એમાં કોઈ શંકા જ નથી. માત્ર અડધી રોટલી ખાઓ અને તૃપ્તિનો ઓડકાર આવી જાય એ ભ્રમણા ભાંગીને ભૂકો જ થઈ જાય એમાં કોઈ નવાઈ નથી. આખા વરસમાં એકજ કલાકનું વાંચન કરો અને પરીક્ષામાં 'First class First' આવી જવાની આશા રાખવામાં માર જ ખાવો પડે એમાં કોઈ આશ્ચર્ય નથી.

ટૂંકમાં બહિર્જગતની આ વાસ્તવિકતા તો લગભગ સહુને સમજાય છે કે, ઊંચો માલ મેળવવો હોય તો ઊંચું જ મૂલ્ય ચૂકવવું પડે છે એની સમજણ લગભગ દરેકને છે. પરંતુ આંતરિક જગતની પ્રગતિ કરવી હોય..., પરબ્રહ્મના તેજથી તેજામય થવું હોય..., આત્માની સદ્ગતિ નક્કી કરી દેવાની પ્રયંસ ક્ષમતા ધરાવતા સદ્ગુણોને અર્જીત કરવા હોય..., તો જરૂરી છે તમારી અંદર પોષાય રહેલા દુર્ગુણોનો ત્યાગ. સદ્ગુણોના ઉઘાડને શ્રીમંતાઈ, કુળ, ભણતર કે ઉંમર સાથે સ્નાન-સૂતકનોય સંબંધ નથી. તમે દરિદ્ર હો તોય સદ્ગુણી બની શકો છો..., તમે શ્રીમંત હો તોય સદ્ગુણ હીન હોય શકો છો. સદ્ગુણો મેળવવા માટે જરૂરી વસ્તુ ફક્ત એટલી જ છે કે કોઈ મહાપુરુષનું જીવન તમને સારું લાગે તો તેને અપનાવો અને તેમના સદ્ગુણોને આત્મસાત્ કરો. સદ્ગુણોને આત્મસાત્ કરવા માટે પણ જરૂરી છે : તમારા હૃદયને જો કોઈ મહાપુરુષની દિવ્ય ક્રિયા ગમે છે તો તેમાં તમારા 'અહં'ને આડો ન આવવા દો. મતલબ કે, એ ક્રિયાને તમારા જીવનમાં ઉતારવા માટે કટીબદ્ધ બનો. પૂર્વે જે જે દાનવ જેવા માનવોના જીવન પલટાઈને મહામાનવોની હરોળમાં આવી ગયા છે તે દરેકે આવું જ કાંઈક કર્યું છે.

કાઠિયાવાડમાં ભાદર નદીને કિનારે આવેલું ખોબા જેવું 'લીલાખા' ગામ. આ ગામમાં ચારણની ખૂબ રંજાડ હતી. તેનું નામ હતું 'મુંજો સુરુ.' તેનો મુખ્ય ખોરાક જ પશુ-પક્ષીઓ અને એ પણ પોતાને હાથે જ મરાયેલા.

એક દિવસ મધ્યાહ્ન પછીના સમયે વગડામાંથી સસલા વગેરે પ્રાણીઓનો શિકાર કરીને બાજુમાં વહેતી નદીના કિનારે તે પાણી પીવા ગયો. ખોબા વડે પાણી પીને જ્યારે તે પાછો ફર્યો તે જ સમયે નદીના તટ પરની રેતી પર ધ્યાન કરતા સંતોને જોયા. ક્યારેય આવું દૃશ્ય જોયેલું નહિ એટલે તેને થોડું નવીન લાગ્યું પણ મનને ગમ્યું. એટલે તે સંતોની નજીક આવી કુતુહલ દૃષ્ટિથી જોઈ જ રહ્યો. થોડીવારે સંતો ધ્યાનમાંથી જાગ્રત થયા. આંખો ખોલી જોયું તો સામે લોહી નીતરતા સસલાઓ જેણે હાથમાં પકડ્યા છે, કમરમાં એક તરફ જમૈયો ભરાવેલો છે અને બીજી તરફ તમંચો છે અને લોહીથી ખરડાયેલા વસ્ત્રો જેણે પહેર્યા છે એવો એક યુવાન સામે ઊભો છે.....!!

ધ્યાનમાંથી જાગેલા એક સંતને પૂછ્યું : "તમે કોણ છો?" તે સંતે કહ્યું : "અમે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના સંતો છીએ." પછી થોડે જ દૂર બેઠેલા મોટા સંતો તરફ અંગુલી નિર્દેશ કરતા કહ્યું : "આ અમારા મોટેરા સંતો સ.ગુ. કુધાનંદ સ્વામી અને સ.ગુ. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી છે."

ધ્યાનમાંથી જાગેલા એક સંતને પૂછ્યું : "તમે કોણ છો?" તે સંતે કહ્યું : "અમે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના સંતો છીએ." પછી થોડે જ દૂર બેઠેલા મોટા સંતો તરફ અંગુલી નિર્દેશ કરતા કહ્યું : "આ અમારા મોટેરા સંતો સ.ગુ. કુધાનંદ સ્વામી અને સ.ગુ. ગુણાતીતાનંદ સ્વામી છે."

આ બંને સદ્ગુરુઓને જોઈને મુંજા સુરુનું મન તેમના તરફ ખેંચાયું. પોતાના હાથમાં રહેલા મરેલા સસલાને એક બાજુ મૂકી દીધો. અને જ્યાં તે બંને સંતો બેઠા હતા ત્યાં જઈ જેવા આવડ્યા તેવા વંદન કર્યા. તે વખતે સ.ગુ. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ મુંજા સુરુને પૂછ્યું: “શું નામ છે તમારું?”

યુવાને થોડા અચકાતા અવાજે કહ્યું: “મુંજો સુરુ.”

પછી ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ કહ્યું: “આ બિચારા મૂંગા પ્રાણીઓને શા માટે માર્યા?”

ત્યારે મુંજા સુરુએ કહ્યું: “ઈ તો સાંજે વાળુ કરવા માટે માર્યા છે.”

મુંજા સુરુની વાત સાંભળીને દુઃખી હૃદયે સ્વામીએ તેને કહ્યું: “મુંજા! બિચારા નિર્દોષ પ્રાણીઓને મારવા એ ક્રિયા માનવને ન શોભે. ફક્ત થોડીવાર વિચાર કર કે તારાથી કોઈ બળવાન માણસ તને પકડીને મારે તો તારો અંતરાત્મા કેવો દુઃખાય? તને કેટલું દુઃખ થાય? તું તો બોલી-ચાલી શકે છે, તારો બચાવ કરી શકે છે તોપણ જો તને દુઃખ લાગે તો આ તો બિચારા મૂંગા અને અસમર્થ પ્રાણીઓ છે એને કેટલી પીડા થતી હશે? સાંભળ મુંજા! ભગવાનના દરબારમાં રાય-રાયના લેખા લેવાય છે. તે જેટલા પણ નિર્દોષ પ્રાણીઓને માર્યા છે તે બધા પાપોનો હિસાબ તારે ચૂકવવો પડશે. અને આ બધા પાપોના બદલામાં ધોર નરકની યાતના ભોગવવી પડશે.”

ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના શારડીની ધાર જેવા શબ્દો મુંજા સુરુના જીવનમાં ઊંડા ઉતરી ગયા. સંતોની દિવ્ય ક્રિયા જોઈ અડધા પીગળી ગયેલા મુંજાના પત્થર હૃદયમાં સ્વામીના શબ્દોની હુંફ મળી. અને હૃદય પાણી-પાણી થઈ ગયું. મુંજો સુરુ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના પગમાં પડી ગયો અને કહ્યું: “સ્વામીજી! તમારી વાત એકદમ સાચી છે. મેં કેટલાય જાનવરોને મારીને મારા જીવનમાં પાપના પર્વત ખડકી દીધા છે. સ્વામી! તમારી વાત સાંભળી મેં કરેલા પાપોનો ખૂબ પસ્તાવો થાય છે, માટે યમપુરીના દુઃખમાંથી છૂટકારો થાય એવો ઉપાય બતાવો.”

પોતાના હાથથી ઊભો કરતા સ્વામીએ કહ્યું: “મુંજા! ચિંતા ન કર. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સર્વોપરી ભગવાન છે. પોતાના ખરા શરણાગતના પાપના પહાડો પણ તેઓ ગણકારતા નથી. અને ખરા હૃદયથી કરેલું અલ્પકાળનું ભજન પણ તેઓને મન સદ્કર્મોના પહાડ જેવું છે. માટે ભગવાનનું શરણું સ્વીકારી લે એટલે તારા બધા જ પાપ માર્ક થઈ જશે.”

મુંજા સુરુએ સ્વામી પાસે કંઠી પહેરી અને જીવનમાં ક્યારેય પણ કીડી જેવા જીવનેય ન દુભાવવાનું નિયમ લીધું. મુંજાનું જીવન હવે બદલાય ગયું. એ હવે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો ખરેખરો ભક્ત થઈ ગયો. ઘેર જઈ આખા ઘરમાં ગૌમુત્ર છાંટી મુંજાએ ઘરની શુદ્ધિ કરી અને પવિત્ર જીવન જીવવાની શરૂઆત કરી.

બીજે દિવસે મુંજા સુરુ ગામમાં ભરવાડોના ઘર પાસેથી નીકળ્યા એટલે ‘હાજો’ અને ‘ભલો’ નામના બે ભરવાડો દોડીને પોતાના બકરાઓની રક્ષામાં ઊભા રહી ગયા. ત્યારે મુંજા સુરુએ તેને કહ્યું: “હ... હ... દોડોમાં... હવે મારાથી બીક રાખવાની જરૂર નથી. તમારા બકરાને મારી નાંખનાર મુંજો તો ક્યારનોય મરી ગયો. આ મુંજો તો હવે ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો ભક્ત થઈ ગયો છે. જોતા નથી આ કપાળમાં તિલક-ચાંદલો અને આ ડોકમાં કંઠી...!!!!”

ભરવાડોને નવાઈ લાગી. પરંતુ હિંમત કરી પૂછી લીધું: “તમારા જીવનમાં આ બધો ફેર કરાવ્યો કોણે?”

મુંજા સુરુએ કહ્યું: “મારા ગુરુ સદ્ગુરુવર્ય શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ. એમણે મને કંઠી પહેરાવી અને ક્યારેય હિંસા ન કરવાનું નિયમ આપ્યું છે એટલે હવે હું તમારા બકરાઓને તો શું કીડી જેવા નાના જીવનેય ક્યારેય નહીં મારું...!!!”

મુંજા સુરુની વાત સાંભળીને આ બંને ભરવાડો ખૂબ રાજી થયા.

થોડા દિવસ પછી ફરી લીલાખા ગામના માર્ગેથી સ.ગુ. શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામી પસાર થતા હતા. આ સમાચાર હાજા અને ભલા ભરવાડને મળ્યા. તેથી બંને સંતોની સામે ગયા. રસ્તામાં સંતો ભેગા થયા. એટલે પૂછ્યું: “મહાત્માઓ તમારામાંથી મુંજા સુરુના ગુરુ કોણ છે? અમારે તેમને પગે લાગવું છે.”

બીજા સંતોએ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી તરફ આંગળી ચીંધીને કહ્યું: “આ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી મુંજા સુરુના ગુરુ છે.”

સંતો હજુ એમનું વાક્ય પુરું કરે તે પહેલા તો આ બંને ભરવાડોએ દોડીને સ્વામીના પગ પકડી લીધા અને કહેવા લાગ્યા: “સ્વામી મહારાજ! તમે તો અમને ન્યાલ કરી દીધા.” ત્યારે સ્વામી કહે: “મેં તમને કેવી રીતે ન્યાલ કર્યા?”

“અરે સ્વામી! આ મુંજાને તમે ભગત નહોતો બનાવ્યો તે પહેલા તે અમારી જોડ (બકરાનું ટોળું) વધવા દેતો નહોતો. રોજ રાત્રે આવી બકરાના ટોળામાં જઈને તેની નાની-નાની ગદીડીઓને ઉઠાવે, અને સાંભળો સ્વામી! એકાદી ગદીડીને નહોતો લઈ જતો પણ એકને મોઢામાં પકડે, બેય બગલમાં એક-એક નાંખે અને તોય હજુ બાકી રહી જતું હોય તેમ બે હાથમાં એક-એક ગદીડાને પકડે એમ એક સાથે પાંચ-પાંચ બકરાના બચ્ચાંને ઉપાડી જતો...!!!”

બંને ભરવાડોએ વાત આગળ ચલાવતા કહ્યું: “સ્વામી! મુંજો સુધરી ગયો એટલે આખું ગામ ખૂબ રાજી થયું. અને ગામવાળા બધા એમ વાતું કરે છે કે જો મુંજા જેવા પાપી માણસ પાપનો મારગ મેલીને ભગત બની જતા હોય તો આપણેય આપણા જીવનને સુધારવું જોઈએ માટે સ્વામી તમે અમારા ગામમાં પધારો અને અમને સત્સંગી કરો.”

ત્યારપછી સંતો લીલાખા ગામમાં ગયા અને મુંજાને ઘેર ઉતર્યા. ગામલોકો દર્શને આવ્યા. બંને ભરવાડો જ સત્સંગી થયા એટલું જ નહિ પણ એક મુંજા સુરુના જીવન પરિવર્તનથી આખા ગામમાં પણ સત્સંગ થયો...!!!

ભક્તજનો! એક મુંજા જેવો અધમ માણસ પણ પોતાના ‘અહં’ને છોડી સંતોની સારી ક્રિયાને પોતાના જીવનમાં ઉતારી આખા ગામને સત્સંગી કરી શકતો હોય... તો પછી આપણી ગણતરી તો સજ્જન માણસોની હરોળમાં થાય છે...!! માટે નથી લાગતું કે આપણે જો ‘અહંશૂન્ય’ બનીને આપણા જીવનને સદાચારી બનાવી દઈએ તો..., વધારે ન થાય તો કંઈ નહિ પણ મુંજા સુરુ જેટલી તો સત્સંગી સેવા જરૂર કરી શકીશું...!!!

એ માટે જરૂરી છે પોતાની જ ઓળખાણ, પોતાની જ જાગૃતિ. એક કવિએ ખૂબ સરસ લખ્યું છે:

‘તું પાંડવ તું કૌરવ મનવા, તું રાવણ તું રામ;
હેયાના કુરુક્ષેત્ર પર પળ-પળનો સંગ્રામ.’

જસા કામળીયા - કોટિયા

૬૬...પસ્તાવાના આંસુથી જસા કામળીયાએ પોતાના બધા પાપ ધોઈ નાંખ્યા. સંતોએ કહ્યું : “દરબાર ! સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ ખૂબ દયાળુ છે. શુદ્ધભાવથી એમની શરણાગતિ સ્વીકારી લો. અને આજથી નિયમ ગ્રહણ કરો કે, જીવનમાં ક્યારેય પણ દારુ-માંસ, અફીણ વગેરેનું ભક્ષણ નહિ કરું. ક્યારેય પણ વ્યભિચાર કે ચોરી નહિ કરું અને પવિત્ર જીવન જીવીને મારી રૈયતને પણ સદમાર્ગે વાળીશ.” જસાભાઈએ આ બધા નિયમ જીવનપર્યંત પાળવાની પ્રતિજ્ઞા કરી. પછી સંતોએ તેમને કંઠી પહેરાવી અને હરિભક્ત કર્યા...

ભગવાન શ્રીહરિ ગઢડા પ્રથમ પ્રકરણના ૭૦માં વચનામૃતમાં કહે છે : “જેમ બહાર કુસંગ છે તેમ હૈયામાં પણ કુસંગ છે. અને જેમ બહાર સંત છે તેમ ભીંતર પણ સંત છે. ભીંતરના કુસંગ અને સંતની વચ્ચે પરસ્પર સતત લડાઈ ચાલું જ છે. તેમાં બહારથી જેનું જોર વધે તેનો વિજય થાય છે. બહારથી જો કુસંગનો યોગ હોય તો માણસ કુસંગના અંધારામાં પોતાનું અસ્તિત્વ પણ ખોઈ બેસે છે. અને બહારથી જો સત્સંગનો યોગ હોય તો ભીંતરનું સંતપણું ભભૂકી ઊઠે છે.”

માણસની અંદર રહેલી શક્તિ અસીમ છે, અપાર છે, અગાધ છે. એ શક્તિનો વ્યક્તિને જ્યારે પરિચય થાય છે ત્યારે જ તેનો સાચો અને નવો જન્મ થાય છે. પછી સામાન્ય દેખાતા માણસના મુખમાંથી નીકળેલો શબ્દ સમગ્ર વાયુમંડળને વશ કરનારો વશીકરણ મંત્ર બની જાય છે.

આપણી હાલત તો પોતાની અપાર શક્તિને ભૂલી જઈને યોજનો વિસ્તારવાળા સમુદ્રને પેલે પાર લંકામાં જઈને સીતાની શોધ કોણ કરી લાવશે એવી ચિંતામાં ડૂબેલા હનુમાનજી જેવી છે. ફરક એટલો છે કે જંબુવાને હનુમાનજીને પોતાની શક્તિઓની સ્મૃતિ કરાવી કે તરત જ પોતાના ઈષ્ટદેવનું કાર્ય કરવા માટે કમર કસી લીધી. જ્યારે આપણી ઉપર સંતો જાગૃતિના ધ્વજાલો વગાડે છે તેમ છતાં આપણે આંખ પણ ઊંચી કરવા માટે સમર્થ થતાં નથી. કદાચ એજ આપણું દુર્ભાગ્ય છે...!! પરંતુ આપણા પુરુષાર્થ વડે જ આપણે આપણી ભાગ્યરેખા બદલવી પડશે. અને એના માટે જો આપણે એકલા સમર્થ ન હોઈએ તો આવો સહારો લઈએ કોઈ સંતપુરુષોના જીવનનો; અને પાપા-પગલી કરીએ - એમની જ કંડારેલી પગદંડીઓ પર...

પોતાને જે સર્વોપરી ભગવાન મળ્યા છે તે દરેક જીવાત્માને ઓળખાય એવા હેતુથી સંતો ગામડે-ગામડું ખુંદી અજ્ઞાત જીવાત્માઓને ભગવાન તરફ વાળતા હતા.

એવી જ રીતે સત્સંગ પ્રચાર માટે સંતોનું એક મંડળ ભાવનગર જિલ્લાના તળાજા પાસેના કોટિયા ગામની સીમમાંથી પસાર થઈ રહ્યું છે, તેમાં અચાનક એક હરણ ત્યાંથી પુર ઝડપે દોડતું પસાર થયું. તેની પાછળ મારતે ઘોડે એક બદ્ધકધારી ઘોડેસ્વાર આવે છે. નામ છે એનું ‘જસો કામળીયો.’ ઘોડી સંતોની નજીક આવી એટલે સંતોને જોઈને ઘોડી ભડકીને ઊભી રહી ગઈ. શિકાર હાથમાંથી છટકી ગયો. જસાનો કોપ સંતો ઉપર ભભૂકી ઊઠ્યો, તોપમાંથી ગોળો છૂટે તેમ તે અપશબ્દોની ઝડી સંતો ઉપર વરસાવવા માંડ્યો.

જસો બોલ્યો : “એય બાવાઓ ! અત્યારે જ તમારે અહીંથી નીકળવાનું મુરત (મુહૂર્ત) આવ્યું. આ તમારી હોળીમાં હાથમાં આવેલો શિકાર જતો રહ્યો. તમને જોઈને મારી ઘોડી ભડકતી હતી ઈ નો’તો ભાળતા? હાલ્યા આવ્યા છો આંધળાની જેમ તે...”

સંતોએ પોતાના સાધુતા સભર અવાજે કહ્યું : “ભાઈ ! અમે તો અમારા ઈષ્ટદેવની આજ્ઞા પ્રમાણે નીચી નજર રાખીને ચાલ્યા આવતા હતા એટલે અમને નહોતી ખબર કે તમારી ઘોડી ભડકે છે.”

“હમણાં તમારી ખબર પાડું છું” એમ બોલતા જસા કામળીયાએ પોતાની કમરમાંથી ચામડાનો ચાબુક કાઢ્યો અને સંતોને ખૂબ માર માર્યો.

ચિંતન

માર્ચ ૨૦૧૩

૧૭

મારી-મારીને થાકી ગયો ત્યારે સંતોએ કહ્યું : “ભાઈ ! તે તારી મનમાની કરી લીધી હોય તો હવે થોડીવાર અમને સાંભળ. અમારે તને તારા હિતની વાત કહેવી છે.”

જસાને મનમાં જરા ધ્રાસકો પડ્યો કે, મેં આ લોકોને આટલો બધો માર માર્યો તેમ છતાં હજુ મારા હિતની વાત કહેવી છે...!! આ કોઈ સામાન્ય સાધુ-બાવા નથી લાગતા.

થોડા લાગણીભર્યા શબ્દો સાથે જસો બોલ્યો : “બોલો, મહારાજ ! તમારે શું વાત કરવી છે ?”

સંતોએ કહ્યું : “દરબાર ! તમે તો ક્ષત્રિય છો અને ક્ષત્રિયે તો જીવપ્રાણી માત્રનું રક્ષણ કરવું જોઈએ. એજ તમારો ધર્મ છે. એના બદલે તમેજ જો આવા નિર્દોષ પ્રાણીઓને મારશો તો પછી બીજી સામાન્ય રૈયતને પાપ કરતા તમે કેમ અટકાવી શકશો ? અને સાંભળો ! તમારી રૈયત જો પાપના માર્ગે વળે તો તેમાં તમે પણ ભાગીદાર થાઓ. અને આવા ધોર પાપના બદલામાં યમયાતના વેઠવી કાઢી પડી જશે.”

સંતોના કઠોર છતાં હેયાને જાણે ટાઢક આપતા વચનો સાંભળી જસા કામળીયાને તેમાં રસ પડ્યો. પછી તો સંતોએ યમપુરીના દુઃખોનું વર્ણન કર્યું એટલે તેના હૃદયમાં કંપારી છૂટી ગઈ. ભીંતરથી પશ્ચાતાપની જવાબાઓ પ્રગટ થઈ...!! જસો કામળીયો સંતોના ચરણોમાં ઢળી પડ્યો.

ચોધાર આંસુથી રડતા જસો બોલ્યો : “હે સંતો ! મારી જુવાની અને ગરાસના ધર્મડમાં ચક્ર્યૂર થઈને મેં તમને ખૂબ માર માર્યો. તેમ છતાં તમે મારા કલ્યાણની ચિંતા કરો છો. પણ મેં મારા જીવનમાં એટલા બધા પાપ કર્યા છે કે એની કોઈ ગણતરી જ થઈ શકે તેમ નથી. પરંતુ મેં સાંભળ્યું છે કે, સંતો ખૂબ દયાળુ હોય, માટે મારા પર દયા કરી મારો ઉદ્ધાર કરો.”

પસ્તાવાના આંસુથી જસા કામળીયાએ પોતાના બધા પાપ ધોઈ નાંખ્યા. સંતોએ કહ્યું : “દરબાર ! સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ ખૂબ દયાળુ છે. શુદ્ધભાવથી એમની શરણાગતિ સ્વીકારી લો. અને આજથી નિયમ ગ્રહણ કરો કે, જીવનમાં ક્યારેય પણ દારુ-માંસ, અફીણ વગેરેનું ભક્ષણ નહિ કરું. ક્યારેય પણ વ્યભિચાર કે ચોરી નહિ કરું અને અતિ પવિત્ર જીવન જીવીને મારી રૈયતને પણ સદ્માર્ગે વાળીશ.”

જસાભાઈએ આ બધા નિયમ જીવનપર્યંત પાળવાની પ્રતિજ્ઞા કરી. પછી સંતોએ તેમને કંઠી પહેરાવી અને હરિભક્ત કર્યા. પછી તો જસાભાઈ કામળીયાએ પોતાને ઘેર સંતોની પધરામણી કરાવી અને પોતાના કુટુંબીઓને પણ સત્સંગી કર્યા. સંતોનો સમાગમ કરીને તેઓ મહાન એકાંતિક ભક્ત બની ગયા અને સતત ભગવતપરાયણ જીવન બની ગયું.

ભક્તરાજ જસાભાઈ ખરા અર્થમાં ભક્ત બન્યા હતા અને જે ભક્ત હોય તે ક્યારેય પણ સ્વાર્થી ન હોય. એ ન્યાયે જસાભાઈએ વિચાર કર્યો કે, “મને જે ભગવાન ઓળખાણ છે એજ ભગવાનની ઓળખાણ મારી બધી રૈયતને પણ થાય, મારી રૈયત ભગવાન

શ્રીહરિના સુખે સુખી થાય એ માટે હું એક મંદિર બંધાવું.” આવા શુભ સંકલ્પથી તેમણે પોતાના ગામ કોટિયામાં મંદિર બંધાવ્યું. જે આજે પણ મોજૂદ છે. અને આજે પણ ઘણા ભક્તો ભજન કરીને ભગવાન શ્રીહરિના સુખે સુખીયા થાય છે.

બાલા ભક્તજનો ! આંખો હોવા છતાં પણ મોક્ષના માર્ગે આંધળો જસો કામળીયો અનેક મુમુક્ષુઓ માટે એક શ્રેષ્ઠ ઉદાહરણ આપી શકાય તેવા ભક્ત થઈ ગયા. બસ, એજ રીતે આપણે આપણા જીવનમાં પણ આશ્ચર્યકારી પરિવર્તન લાવી શકીએ છીએ.

આ બધા મહાપુરુષોના જીવન જોઈને મન થનગની ઊઠે કે એમણે એમના જીવનમાં કેટલું બધું પરિવર્તન કર્યું ? પશુમાંથી મહામાનવ બન્યા એમ કહીએ તોપણ અતિશયોક્તિ નથી. એમના જીવનમાંથી એક બીજી વાત પણ શીખવાની છે કે, પોતાના જીવનમાં પરિવર્તન કરીને આધ્યાત્મિકતાની ટોચ ઉપર બેસી ગયા પછી પણ એ બધા પલાંઠી વાળીને બેસી નથી રહ્યા. એ મહાપુરુષોના દિલ દરિયા કરતાંય વિશાળ બની ગયા હતા. ભગવત્સ્વરૂપનું સુખ પોતાને એકને મળી ગયું એટલે બસ..., આવા સ્વાર્થમાં તેઓ રાયતા નથી રહ્યા. અને કદાચ, એટલા માટે જ આપણે એમને મહાપુરુષ કહીએ છીએ.

એ વખતે જૂનો જમાનો હતો. નહોતું એકેય ઝડપી વાહન કે નહોતા આધુનિક સંદેશા વ્યવહાર. આપણે જેમના જીવન વિશે જાણ્યું એમાંથી મોટા ભાગના દરબાર કે ગરાસીયા જરૂર હતા. તેમ છતાં આજના મધ્યમ વર્ગના માણસો જેવી જાહોજલાલી ભોગવે છે તેવી પણ તેઓ નહોતી ભોગવી શકતા. બાજુના ગામમાં હટાણું કરવા જવું હોય તો પણ દિવસો સુધી વિચાર કરવો પડતો. તેમ છતાં તેમની ઉદારતા તો જુઓ, સત્સંગ માટે તેઓએ અનેક કષ્ટ વેઠીને પણ અનેક મંદિરો બનાવી આપ્યા. જેમ સંતો ગામડે ગામડે વિચરણ કરે તેમ આ તમામ ભક્તો ભગવાન શ્રીહરિની સાથે મહિનાઓ સુધી પોતાના રજવાડા કે ગરાસની પણ ચિંતા કર્યા વિના સત્સંગ પ્રચારના કાર્યમાં જોડાતા...!!

તો ભક્તો ! આજે તો આધુનિક યુગ છે. તમારા સેલફોનની સ્વિચ દબાવો અને ઘરમાં બેઠા-બેઠા દુનિયાના કોઈપણ છેડે કોઈપણ વ્યક્તિ સાથે વાત કરી શકો છો. ગાડીને સેલ્ફ આપો અને ખૂબજ ઓછા સમયમાં તમે ઈચ્છો ત્યાં જઈ શકો છો. એ સગવડોનું તો હવે આપણે બહાનું કાઢી શકીએ તેમ જ નથી. જમાનો એટલો બધો આગળ વધી ગયો છે કે તમારા લેપટોપ પર બેસીને તમે કોઈપણ વ્યક્તિ સાથે ‘Face to face’ વાતચીત કરી શકો છો. માટે બસ, હવે તો પવિત્રતાની પ્રબળ ભાવનાઓથી પ્રજ્વલિત થઈને પરમાત્મામાં અતિ શ્રદ્ધા રાખીને દૈઢ નિશ્ચય બનીને, આપણે દીન, અધઃપતીત અને મોક્ષપથે દલિત લોકો પ્રત્યેની સહાનુભૂતિ ધરાવીને સિંહ જેવી હિંમત દાખવતા માત્ર ગુજરાત જ નહિ, ભારત જ નહિ પણ પૃથ્વીના પટ પર ધૂમી વળીએ. સમાજના, રાષ્ટ્રના, અરે ! વિશ્વના ઉત્થાન માટે પાંદડે-પાંદડે ‘સ્વામિનારાયણ’ મહામંત્ર લખવા માટે.

સગરામ વાઘરી લીંબડી

૬૬...સગરામે કહ્યું : “બાપુ ! તમારી વાત સાચી છે, પણ કૂતરાને ઊછેરીને મોટો કરીને શિકારી બનાવી હું તમને આપું તો એનાથી તમે તમારા શોખ માટે સસલા અને હરણીયા મારો છો એ મોટું પાપ છે. અને ઈ પાપ કરવામાં મેં પઠાવેલો કૂતરો ભાગીદાર બને એટલે હું પણ એ પાપનો ભાગીદાર થઈ જાવ. તેથી હવે હું તમારા માટે કૂતરા નહિ જ લાવી શકું, માટે માફ કરજો.” આટલું બોલીને જેમ કોઈ વીર યોદ્ધો રણભૂમિમાં પોતાના શત્રુઓને હરાવીને જતો હોય તેમ સગરામ ભક્ત રાજકચેરીમાંથી બહાર નીકળી ગયા. અને ઠાકોર તો યુદ્ધમાં ઘાયલ થઈને પોતાની હાર સ્વીકારી લીધી હોય તેવા નાદાર રાજાની જેમ નિરુત્તર બની સગરામ ભગતને જતા જોઈ જ રહ્યાં...

સ. ગુ. શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામી કહેતા કે, આ જીવ જ્યારે બકરાના દેહમાં હોય ત્યારે બધાથી ડરતો હોય પણ જ્યારે એનો એજ જીવ સિંહના શરીરમાં આવે ત્યારે ડણકો દે. જીવતો એનો એજ છે, પણ જો પોતાને બકરો માને તો બધાથી ડરતો ફરે અને પોતાને સિંહ માને તો તે જ બધાને ડરાવે...!!!

આપણામાં શક્તિ તો અપાર ભરી છે, પણ આપણે તેને ઓસરી ગયા છીએ. પરમાત્માએ આપણને આ પૃથ્વી પર કાંઈક કરી બતાવવા માટે જ મોકલ્યા છે. આપણા ઋણિમુનિઓ, આપણા વેદો, આપણા ધર્મગ્રંથો એકીસાથે અને એકજ સૂરથી કહે છે કે, ‘જે પોતાની યુવાનીનું ઓજસ પાથરીને અનેક જીવાત્માઓનો માર્ગદર્શક બને તે જ ખરો ખમીરવંતો **આર્ય યુવાન...**’ પછી તે કોઈપણ જાતિ કે કોઈપણ કુળમાં કેમ ન જન્મ્યો હોય...!! કદાચ કાદવમાં પડ્યો હોય ત્યારે ભલે ગંદો દેખાતો હોય, પરંતુ જ્યારે સ્વચ્છ જળથી સાફ કરવામાં આવે ત્યારે હીરો તો ચમકી જ ઊઠે છે...!!

આવો, એવો જ એક પ્રસંગ જોઈએ :

લીંબડી શહેરના દરબારગઢમાં રાજસભા ભરીને ઠાકોર ઊંચા આસને બેઠા છે. ‘સુરજદેવના સમ, દેવવાળાના સમ’ એમ સોગંદ આપી આપીને એકબીજા પરસ્પર કસુંબા પાય છે. લીંબડી નરેશની બાજુમાં એક વાળંદ હોકો લઈને ઊભો છે. તેમાંથી બાપુ ક્યારેક ક્યારેક દમ ખેંચે છે. જેના ધૂમાડાથી આખી કચેરી જાણે વાદળમાં હોય એવું લાગે છે. તો એકબાજુ દેવીપુત્ર (ચારણ) પોતાના કવિતાના કસબથી લીંબડી નરેશની ખોટી પ્રશંસાઓ કરીને તેને જાણે અહંના માયડે ચઢાવે છે. એવામાં દ્વારપાળે આવીને કહ્યું : “બાપુ ! તમને મળવા સારું સગરામો આવ્યો છે.”

બાપુએ કહ્યું : “અંદર બરક એને, સારા સમાચાર લાવ્યો છે. હું કે’દિનો એની વાટ જ જોતો હતો.”

દ્વારપાળ બહાર ગયો. થોડીવારે સગરામ વાઘરીએ રાજકચેરીમાં પ્રવેશ કર્યો. જાણે કોઈ બ્રહ્મજ્ઞ બ્રાહ્મણ આવતો હોય તેવો શોભે છે. સાદા પણ બગલાની પાંખ જેવા ધોળા કપડા પહેર્યા છે. માથે નાની પાઘડી છે, સુંદર ગોળ લાલ ચાંદલો કપાળમાં ભભૂકતો મુખની કાંતિને વધારે છે. ગળામાં કંઠી અને હાથમાં માળા છે. બધા દરબારીઓને આશ્ચર્યચકિત કરતા **સગરામ ભક્ત** કચેરીમાં આવીને

બધા ડાયરાને ‘જય સ્વામિનારાયણ’ કહ્યા. બધા સગરામ ભગતનો વિવેક અને વેશ જોઈને નવાઈ પામી ગયા.

ઠાકોર તો થોડીવાર તો વિચારમાં પડી ગયા.

આ સગરામને શું સંબોધન કરીને બોલાવું.

અંતે અહંનો ખોંખારો બાઈને બોલ્યા :

“એય સગરામ ! હમણાં તું કેમ દેખાતો નથી. પો’ર તું કૂતરો આપી ગયો’તો એમાં કાંઈ ભલિવાર નહોતો એટલે એને તો મેં ભડાકે દીધો છે. ઈ તો તને ખબર છે તોય ઓ’ણ હજી એકેય કૂતરો કેમ ન આપી ગયો ? સાંભળ ! મારે કાલે જ શિકાર કરવા જવું છે. માટે એક સિંહ જેવો કૂતરો આપી જા.”

સગરામ ભક્ત શાંત સ્વરથી નમ્રભાવે બોલ્યા : “બાપુ ! માફ કરજો, હવે હું કૂતરા આપવા નહિ

આવું.”

ઠાકોરે કહ્યું: “કેમ અલ્યા આમ બોલે છે?”

સગરામે કહ્યું: “બાપુ! હવે હું ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો આશ્રિત થયો છું. માટે દારુ-માંસ, ચોરી, વ્યભિચાર વગેરે કુકર્મો છોડી દીધા છે.”

ઠાકોર કહે: “સગરામ! તું તો નાતે વાઘરી તારે તે કાંઈ નિયમ-ધરમ પાળવાના હોતા હશે? અને આમેય તમારે વાઘરીને હાલતાં-ચાલતાં સસલાને મારવા જોવે એટલે તારાથી ઈ બધું કાંઈ પળાય? તને કો'કે અવળે રવાડે ચડાવ્યો છે.”

ત્યારે સગરામે કહ્યું: “બાપુ! અવળે રવાડે તો અત્યાર સુધી ચડેલો હતો. હવે જ સાચો મારગ મળ્યો છે. સાંભળો, બાપુ! અમારા લીંબડી ગામમાં ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ મહાપ્રભુના સંતો આવ્યા હતા ત્યારે ગામને ચોરે હું એમની કથા સાંભળવા ગયો ત્યારથી મને સમજાય ગયું કે, આ મનખો બહુ મોંઘો છે. એને કાંઈ આમ પાપાચારમાં વેડફી નો નખાય. માટે આ દેહે કરીને તો ભગવાન ભજી લેવાય. કથા સાંભળીને મોડી રાત્રે હું ઘેરે ગયો. અને ખાટલામાં સૂતો પણ નિંદર જ ન આવી. મારું મન વિચારના ચગડોળે ચડી ગયું કે, અહો! ભગવાને મારા ઉપર દયા કરીને મને માણસ બનાવ્યો. તોય જંગલી પશુ જેવું જીવન જીવું છું. પણ હવે આમાંથી બહાર નીકળીને મારે ખરા અર્થમાં માણસ થવું છે. અને ભગવાનની ભક્તિ કરીને ભગવાનને મેળવવા છે.

પછી તો સવારમાં કૂકડો બોલે ઈ પે'લા ઊઠીને હું સંતો પાસે પહોંચી ગયો. મારું હૈયું ઠાલવીને રાત્રિની બધી વાત કરી દીધી. તે સાંભળીને સંતો ખૂબ રાજી થયા. અને મને કંઠી પહેરાવીને કહ્યું: ‘સગરામ સાંભળ, તું ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો આશ્રિત થયો એટલે તે આજ સુધી જે કાંઈ પાપ કર્યા તે તો બધા બળી ગયા. પણ હવે આજથી નિયમ લે કે, હવે પછી હું ક્યારેય પણ મન-કર્મ-

વચને કોઈ પણ પ્રકારનું પાપ નહિ કરું. અને ક્યારેક ભૂલમાં મનથી પણ જો પાપ થઈ જાય તો તેનું પણ પ્રાયશ્ચિત્ત કરીશ.’

બાપુ! સંતોએ આપેલા નિયમને મેં માથે ચઢાવીને આખી જિંદગી જીવ સાટે રાખવાનું નક્કી કર્યું છે એટલે બાપુ, માફ કરજો પણ હવે હું તમારા માટે કૂતરા નહિ પાળી શકું.”

ઠાકોરે કહ્યું: “પણ, કૂતરા પાળવામાં તને ક્યાં પાપ લાગે છે? કો'ક જીવનું ભરણ-પોષણ કરીને તેને ઉછેરવો ઈ તો પુણ્યનું કામ કહેવાય.”

સગરામે કહ્યું: “બાપુ! તમારી વાત સાચી છે, પણ કૂતરાને ઉછેરીને મોટો કરીને શિકારી બનાવી હું તમને આપું તો એનાથી તમે તમારા શોખ માટે સસલા અને હરણીયા મારો છો એ મોટું પાપ છે. અને ઈ પાપ કરવામાં મેં પઢાવેલો કૂતરો ભાગીદાર બને એટલે હું પણ એ પાપનો ભાગીદાર થઈ જાવ. તેથી હવે હું તમારા માટે કૂતરા નહિ જ લાવી શકું, માટે માફ કરજો.” આટલું બોલીને જેમ કોઈ વીર યોદ્ધો રણભૂમિમાં પોતાના શત્રુઓને હરાવીને જતો હોય તેમ સગરામ ભક્ત રાજકચેરીમાંથી બહાર નીકળી ગયા. અને ઠાકોર તો યુદ્ધમાં ધાયલ થઈને પોતાની હાર સ્વીકારી લીધી હોય તેવા નાદાર રાજાની જેમ નિરુત્તર બની સગરામ ભગતને જતા જોઈ જ રહ્યાં....!!!

ભક્તજનો! તમે વિચારો લીંબડી નરેશને રાજા કહીશું કે સગરામ વાઘરીને....!!!

ખરો આર્થ યુવાન કોને કહીશું? ઠાકોરને કે સગરામ વાઘરીને?

સગરામ ભક્તના કોહીનુરની જેમ ચમકતાં ઓજસની સામે લીંબડીના ઠાકોર ‘ઈમીટેશન ડાયમંડ’ની જેમ ઝંબવાઈ જાય છે.

આવા જ એક બીજા કાદવમાં ખીલેલા કમળને જોઈએ.

અનુસંધાન પેજ રફનું ચાલું...

કક્ત પ્રતીક્ષા છે, એ દિવ્યતાને જાગૃત કરનારા માર્ગદર્શકની. જે આપણા ભટકતા જીવનને ધ્યેય પર આરુઢ રાખવા માટે કટિબદ્ધ છે, જે આપણા કાળમીઠ પથર જેવા કઠોર જીવનને નકશી કરી સુંદર મૂર્તિનું નિર્માણ કરવાવાળા શિલ્પકાર હોય.

ભલે કદાચ આપણે એવા આદર્શ ભક્તોની જેમ ધગધગતા અંગારા ઉપર ચાલીને વંદનીય ન બની શકીએ, પરંતુ પરિવર્તનની અદ્ભુત પરંપરાની જો એક કડી પણ બની જઈએ, તો આપણું અસ્તિત્વ સાર્થક બની જશે.

એકવાર સૂર્યાસ્તનો સમય થયો ત્યારે આથમતો સૂર્ય પૃથ્વીવાસીઓને પૂછે કે, “આખો દિવસ પ્રકાશ પાથરી હું હવે અસ્ત થાઉં છું તો મારું આ કાર્ય કોણ ઉપાડશે?” સૂર્યની આ વાત સાંભળી સૌ નીચું મોં કરી ઊભા રહી ગયા. કોઈ આગળ આવ્યું નહિ. તે સમયે માટીનું એક કોડીયું આવીને સૂર્યને કહે છે: “મારી શક્તિ અનુસાર હું આપનું કાર્ય ચાલું રાખીશ. તમે ચિંતા ન કરતા.” કવિવર રવીન્દ્રનાથ ટાગોરે આ વર્ણન પંક્તિબદ્ધ કરતા લખ્યું છે:

‘કો લેશે મુજ કાર્ય આ પૂછે સાંધ્યરવિ,
જગત ઊચારું સાંભળી ઊભે મુક છવિ;
માટી કેરું કોડીયું બોલ્યું, સુણજો સ્વામી!
મુજ શક્તિ અનુસાર હું કરીશ આપનું કામ.’

આપણા ઋષિમુનિઓ, સંતો, મહાપુરુષો જરૂર સૂર્ય સમાન જ હતા. એ પોતાના જીવનરૂપી દિવસ દરમ્યાન પોતાનું કાર્ય કરી ગયા અને આ મૃત્યુલોક રૂપી અસ્તાચલ તરફ વિદાય લેતા લેતા પોતાની જવાબદારી કોઈને સોંપવા માંગતા હતા. આપણે ભલે સૂર્ય ન બની શકીએ, પરંતુ માટીનું કોડીયું તો જરૂર બની શકીએ. અને રાત્રિના અંધકારને હટાવવા માટે દૂર આકાશમાં ચમકતા અસંખ્ય તારાઓ કરતા તો આપણા હાથવગું રહેલું નાનકડું કોડીયું હજારોગણું વધારે સફળ થાય છે. તો ચાલો, આપણે આપણા પૂર્વજોની જવાબદારી સંભાળી લઈએ અને શરૂ કરી દઈએ સમગ્ર ભ્રાહ્માંડમાં શુભગતિ ‘...અંધારામાંથી અજવાળા તરફ....’

॥ અસ્તુ જય શ્રી સ્વામિનારાયણ.... ॥

ગોવો ભંગી - જૂનાગઢ

૬૬...ગોવાએ કહ્યું : “બા, માફ કરજો ! તમારી કઠી અમને ન ખપે !” ગોવાની વાત સાંભળીને નાગર ગૃહિણી થોડા આક્રોશ સાથે બોલી : “એલ્યા, ગોવા ! તું જાતનો ભંગી અને અમે નાગર બ્રાહ્મણ તોય અમારી કઠી તને ન ખપે ? ન ખપે એટલે શું ? તું વળી, અમારા કરતાંય ઊંચો થઈ ગયો ?” ત્યારે ગોવાએ કહ્યું : “ઊંચનીચમાં તો અમે માનતા નથી, કારણ કે અમે રહ્યા સ્વામિનારાયણ, પણ બા, રાજી રહેજો. તમારું અપમાન કરવા નથી કહેતો, પણ તમે રહ્યા નાગર બ્રાહ્મણ. નાગરો સ્વાદિયા બહુ હોય એટલે કઠીની અંદર લસણવાળી ચટણી નાંખી હોય અને અમારા માટે એ અભક્ષ્ય કહેવાય. અમે લસણ-ડુંગળી ખાતા નથી...”

‘સોઢે ધરણી સોરઠની જ્યાં, સોઢે ત્રણ ભગવા વેશ;
એક તો ઓ હો ભગવો જોગી, બે વળે વનરાજને કેસુડા વિશેષ.’

સોરઠની ધરતી આધ્યાત્મિકતા, શૂરવીરતા અને પ્રકૃતિના સૌંદર્યથી વિશ્વ વિખ્યાત છે. એમાં પણ અહીં આગવી ઓળખાણ સમા ગરવા ગિરનારની છાયામાં રહીને સાધના કરતા જોગી, જતિઓ, સિદ્ધો અને ભક્તોને પણ જેના દર્શન દુર્લભ છે. એવા સર્વોપરી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ સ્થાપિત જૂનાગઢ સ્થિત ગગનચૂંબી મંદિર આજે પણ જાણે કે લલકારે છે. વર્ષો સુધી એ મંદિરના સભામંડપમાં બેસીને જૂનાગઢ જોગી સ. ગુ. શ્રી ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ કરેલા ભગવાન શ્રીહરિના સર્વોપરીના ગેબીનાદના પડછંદા હજુ પણ સોરઠ દેશના ગગનમંડળમાં ધૂમી રહ્યા છે. તેના પ્રતાપથી આજે પણ માયાતીત સ્થિતિ અર્જીત સંતો જૂનાગઢમાં રહી પ્રભુભજન કરી રહ્યા છે.

પોતાના નિત્યક્રમ મુજબ સંતો મંદિરના બગીચામાં ફૂલ લેવા ગયા. ત્યાં તેમણે ગંદકી સાફ કરતો ભંગી જોયો. સમદૃષ્ટિ સંતોએ તેને ‘જય સ્વામિનારાયણ’ કહ્યું. ભંગીએ પણ સામા ઔપચારીક જ ‘જય સ્વામિનારાયણ’ કહ્યું.

એ સમયે સંતોએ મનોમન નક્કી કરી લીધું કે, આ ભંગીને ભંગી મટાડી બ્રહ્મરૂપ કરી દેવો છે. પછી તો દરરોજ સંતો ઠાકોરજી માટે ફૂલ લેવા આવે એટલે ભંગીને બોલાવી પાસે બેસાડી ભગવાન શ્રીહરિના મહિમાની અને સત્-અસતના વિવેકની વાતો કરે. અનુભવની ચાળણીમાંથી ચળાઈને આવતી સંતોની વર્તનશીલ વાતોથી ધીરે ધીરે આ ભંગીનું જીવન બદલવા લાગ્યું.

જેમ સમય પસાર થતો ગયો તેમ ધીરે ધીરે તેણે વ્યસનો છોડ્યા. ત્યારપછી પોતાની શુદ્ધ કુટેવો અને અભક્ષ્ય પદાર્થોનું ભક્ષણ છોડી દીધું. અને થોડા જ સમયમાં લસણ-ડુંગળીનો પણ ત્યાગ કરી દીધો.

ત્યારબાદ સંતોની સાક્ષીમાં ભગવાન શ્રીહરિની શરણાગતિ સ્વીકારીને કંઠી ધારણ કરી, ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણનો દંઢ આશ્રિત બની ગયો. અને બ્રાહ્મણોને છાજે એવા આચરણથી તેનું જીવન દેદીપ્યમાન બની મહેંકી ઊઠ્યું.

નિત્ય પ્રભાતે સ્નાન કરી, લલાટમાં કુંકુમનો ચંદ્રક કરી પોતાની નિત્યપૂજાથી પરવારીને મંદિરે આવે, પોતાની વર્ણાશ્રમની મર્યાદા પ્રમાણે મંદિરના વિશાળ પટંગણમાં જ ઊભા રહીને દૂરથી દેવના દર્શન કરે, મંદિરનું ફળિયું વાળે અને સંતો-ભક્તો જ્યાંથી ચાલ્યા હોય તે જગ્યાથી ચરણરજ લઈને પોતાને માથે ચઢાવીને પોતાને કૃત-કૃત્ય માને.

કોઈના લગ્ન પ્રસંગે ઢોલ વગાડવા જવાનો થાય ત્યારે પ્રથમ મંદિરમાં આવીને ઠાકોરજીને પોતાના ઢોલના તાલ સંભળાવીને પોતાનો ભક્તિભાવ વ્યક્ત કરે અને ત્યારપછી જ લગ્નમાં જાય. તેનું આચરણ એટલું બધું શુદ્ધ હતું કે,

પોતાના સગા-સંબંધીઓને ત્યાં પણ ક્યારેય જમે નહિ તો બીજે જમવાની તો વાત જ ક્યાં રહી...!! ચાંડાળમાંથી સજ્જન બની ગયેલા એ ભક્તનું નામ હતું ‘ગોવો.’

ગોવા ભગત જૂનાગઢના જ એક ઉચ્ચ અધિકારી જે નાગર બ્રાહ્મણ, તેમનું ફળિયું વાળવા જતાં. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના ખરેખરા આશ્રિત બનેલા ગોવા ભગત પોતાનું દરેક કાર્ય અતિ દિલચસ્પીથી કરતાં એટલે તેમના કાર્યથી તેમના ઉપર બધા રાજી થતાં.

એકવખત ચોખ્ખું ચણક ફળિયું વાળીને ગોવા ભગતે અટારીમાં બેઠેલા પેલા નાગર અધિકારીને ફળિયામાં જ ઊભા રહીને ‘જય સ્વામિનારાયણ’ કહ્યાં એટલે ઓરડામાંથી બહાર આવીને ઉચ્ચ નાગર અધિકારીના પત્નીએ કહ્યું : “ગોવા ! થોડીવાર થોભ જે.”

ગોવાએ કહ્યું : “કેમ બા, કાંઈ વિશેષ કામ પડ્યું?”

ત્યારે નાગર ગૃહિણીએ કહ્યું : “કાલ રાતની થોડી કઢી વધી છે તે તું લેતો જાજે. તારે બપોરા થઈ જશે.”

ગોવાએ કહ્યું :

“બા, માફ કરજો ! તમારી કઢી અમને ન ખપે !”

ગોવાની વાત સાંભળીને નાગર ગૃહિણી થોડા આકોશ સાથે બોલી : “એલ્યા, ગોવા ! તું જાતનો ભંગી અને અમે નાગર બ્રાહ્મણ તોય અમારી કઢી તને ન ખપે ? ન ખપે એટલે શું ? તું વળી અમારા કરતાંય ઊંચો થઈ ગયો ?”

ત્યારે ગોવાએ કહ્યું : “ઊંચનીચમાં તો અમે માનતા નથી, કારણ કે અમે રહ્યા સ્વામિનારાયણ, પણ બા, રાજી રહેજો. તમારું અપમાન કરવા નથી કહેતો, પણ તમે રહ્યા નાગર બ્રાહ્મણ. નાગરો સ્વાદિયા બહુ હોય એટલે કઢીની અંદર લસણવાળી ચટણી નાંખી હોય અને અમારા માટે એ અભક્ષ્ય કહેવાય. અમે લસણ-ડુંગળી ખાતા નથી.”

ઘરમાં અંદર બેઠેલા નાગર અધિકારી પોતાની પત્ની અને ગોવાનો આ વાર્તાલાપ સાંભળી રહ્યા હતા. એ બહાર દોડી આવ્યા. ગોવાને મળીને તેની વાતો સાંભળીને અવાફ બની ગયા. એમણે ગોવાનો પરિચય માંગ્યો. ગોવાએ કહ્યું : “હું ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણના મંદિરમાં સ્વચ્છતાની સેવા કરવા જાઉં છું, સંતોને સેવામાં મદદ કરું છું, અને એમની વાણી સાંભળું છું - એનો આ પ્રતાપ છે !” એ અધિકારીએ કહ્યું : “ગોવા, આજથી તારે મેલું ઉપાડવાનું બંધ. તું સૌનો મુકાદમ. (મજૂરોનો ઉપરી) રાજના ખર્ચે તને મકાન આપીશ, તારે એમાં રહેવાનું ને ભજન કરવાનું !”

ભક્તજનો ! માણસ કઈ જ્ઞાતિમાં કે કયા કુળમાં જન્મ્યો એનાથી આધ્યાત્મિક પથમાં કોઈ વિશેષતા નથી. ગોવા અને સગરામ જેવા કેટલાય ભક્તો શુદ્ધ જ્ઞાતિમાં જન્મ્યા હોવા છતાં પણ પોતાના જીવનને જીંદગિલીથી જીવીને અનેકના પથદર્શક બની ગયા. માટે જ સ્વામી વિવેકાનંદ કહે છે :

“દરેક વ્યક્તિમાં દિવ્યતા ગુપ્તપણે રહેલી છે. અંદરની આ દિવ્યતાને બાહ્ય તેમજ આંતર પ્રદેશના નિયમન દ્વારા અભિવ્યક્ત કરવી એ જીવનનું ધ્યેય છે. કર્મ, ઉપાસના અને મનના સંયમ દ્વારા આ જીવનધ્યેયને સિદ્ધ કરો અને મુક્ત બનો.”

કદાચ, મનમાં પ્રશ્ન ઊઠે કે, આપણે શાસ્ત્રોનો અભ્યાસ કર્યો નથી, આપણી પાસે શાસ્ત્રોના વાંચન માટે વધુ સમય નથી એટલે આપણે કઈ રીતે ભગવાનને ઓળખી શકીએ, કઈ રીતે આધ્યાત્મિકતાના અઘરા અને કપરા ચઢાણો ચઢી શકીએ ?

તો એના માટે નિષ્કંક રહેજો. વધારે મહેનત કરવાની જરૂર નથી, પણ આપણે જ્ઞાનનો સાચો અર્થ સમજવાની જરૂર છે. જ્ઞાની પુરુષો કહે છે કે, જ્ઞાન એટલે તમારા મગજમાં ઠાંસેલી અને આખી જિંદગી સુધી પચ્યા વિના પડી રહીને તોફાન મચાવનારી માહિતીનો ઢગલો એ જ્ઞાન નહિ. આપણે તો જોઈએ છે જીવનનું ઘડતર કરનારું અને મનુષ્યને મર્દ બનાવીને ચારિત્ર્યનું નિર્માણ કરનારું જ્ઞાન. અને એના માટે શાસ્ત્રોની પોથીઓ તમે ન વાંચી શકો તોપણ કાંઈ વાંધો નહિ, પરંતુ ફક્ત પાંચ જ આવા ‘જવામર્દ’ મનુષ્યો કે જેઓ ખરેખર પોતે પોતાના જીવનમાં અજોડ પરિવર્તન કરી અનેકના પથદર્શક જેવું જીવન જીવી ગયા. એમના ચરિત્રોને યાદ રાખી પોતાના ચારિત્ર્યમાં ઉતારી લો તો તમે આખું પુસ્તકાલય ગોખીને બેઠેલા માણસ કરતા પણ વધારે જ્ઞાની છો.

શાસ્ત્રકારો કહે છે કે, ‘યથા ચરચન્દનભારવાહી ભારસ્ય વેન્તા ન તુ ચન્દનસ્ય’ - ચંદનનો ભાર ઉપાડનાર ગધેડો કેવળ ભારને જ ઓળખે છે, પણ તે મૂલ્યવાન ચંદનને ઓળખી શકતો નથી. તેમ ગમે તેટલા જ્ઞાની થઈ ગયા, પણ જો તેનાથી પોતાના જીવનમાં કાંઈ પણ ફેરફાર ન થયો તો તે જ્ઞાન ગધેડાએ ઉપાડેલા ચંદનના ભાર જેવું છે.

સામાન્ય રીતે મહાભારતમાં જ્યારે લોકો કથા સાંભળતા હોય છે ત્યારે તો તેમને બહુ મજા પડે છે. અને તેઓ રસથી કથાનું શ્રવણ કરે છે. પણ રણમેદાનમાં જ્યાં તલવારોના બણબણાટ થતા હોય છે, લોહીની નદીઓ વહેતી હોય છે અને રણનો કોલાહલ મચ્યો હોય છે, ત્યાં જો તેમને લઈ જઈ ઊભા રાખવામાં આવે તો તે દેશ્ય જોઈને તેમનું હૃદય ધ્રુજવા માંડે અને તેઓ ત્યાંથી નાસભાગ કરે, તો હાથમાં તલવાર લઈ લડવાની તો વાત જ ક્યાં કરવી ? તેવી રીતે મહાપુરુષોના જીવનચરિત્રો સાંભળીને આનંદ થાય પણ જો જીવનમાં ફેરફાર ન થાય તો આપણે અર્જુન ક્યારેય નહિ બની શકીએ.

પરંતુ, આજકાલ લોકોને સારા બનવા કરતા સારા દેખાવવામાં જ રસ છે. પહેલાના સમયમાં વ્યક્તિનો પહેરવેશ અને હાવભાવ જોઈને અનુમાન કરી શકાતું કે આ સજ્જન છે કે દુર્જન. પરંતુ આજકાલ બધા ‘વ્હાઈટ કોલર ડોન’ છે. આજકાલ માણસને ચાવવાના ને દેખાડવાના દાંત અલગ-અલગ થઈ ગયા છે. એક કવિએ લખ્યું છે :-

‘રેતીના મકાનને સોનાના તળિયા,
બોર જેવા માણસ અને અંદરથી ઠળિયા;
છલક-છલક છલકાતી’ તી પ્રેમની ગાગર,
અંજલીભર જળ પીધું ત્યાં દેખાયા તળિયા.’

એકવખત અખબારમાં એક જાહેરાત આવી. એક ‘ગોલ્ડન બેલ્ટ’ અને ‘રીયલ ડાયમંડ’ના ડાયલકેશનવાળું કાંડા ઘડિયાળ મળ્યું છે, તો જેનું હોય તેમણે એ ઘડિયાળ પોતાની હોવાની ખાત્રી અને જાહેરખબર આપવાનો ખર્ચ આપી અમુક-અમુક જગ્યાએથી લઈ જવું.

બીજા દિવસે સવારે એક યુવક અખબારમાં છપાયેલ સરનામા ઉપર પહોંચી ગયો. દરવાજા ઉપરની સ્વિચ દબાવી ડોરબેલ વગાડ્યો. ઘરના માણસે બારણું ખોલ્યું. એટલે યુવાને પૂછ્યું: “આ રસિકભાઈનું ઘર છે?”

“હા, હું જ રસિકભાઈ છું. આવો!!!”

બુલ્ડોઝ અને લાઈટ ચેલો ટી-શર્ટથી શોભતો એ યુવાન રસિકભાઈને બે હાથ જોડીને ‘નમસ્તે’ કહેતો ખુરશી પર બેઠો.

બે ક્ષણ ઘરમાં શાંતિ છવાઈ ગઈ.

ગોલ્ડન ફેર્મ યશ્મા, કલીનશેવ ચહેરો અને નિર્મળ સ્મિતથી યુવાન મોહક લાગતો હતો. થોડીવાર પછી યુવાન સહજતાથી બોલ્યો: “મારું નામ વિશ્વાસ રાવલ છે, ગઈકાલના ન્યુઝપેપરમાં આપે જે ઘડિયાળની જાહેરાત આપી છે તે ઘડિયાળ મારી છે.”

રસિકભાઈ હસીને બોલ્યા: “ઓ.કે. તો એ ઘડિયાળ આપનું છે વિશ્વાસજી...!! ચાલો સારું થયું... એક ટેન્શન ગયું... મને પારકી ચીજ ઘરમાં રહે તે ન ગમે.”

સામે યુવાને હસતાં-હસતાં જવાબ આપ્યો: “જી અંકલ, મારુંય એવું જ છે. પોતાની ચીજ પારકે ઘેર રહે એ મને ન ગમે...!!” જાણે જૂનો ગાઢ સંબંધ હોય તેમ બંને હસી પડ્યાં.

થોડીવાર પછી રસિકભાઈએ કહ્યું: “ઓ.કે. તો વિશ્વાસજી! ઘડિયાળની કોઈ નિશાની આપો અથવા આ ઘડિયાળ તમારું જ છે એવી કોઈ ખાત્રી આપો. અને જાહેરાતનો ખર્ચ આપો એટલે ઘડિયાળ આપી દઉં.”

ત્યારે યુવાને કહ્યું: “અંકલ! ખર્ચના રૂપિયા તો આપીશ પણ નિશાની કે ખાત્રી નહિ આપું.”

યુવાનની વાત સાંભળી રસિકભાઈ ચોંકી ગયા: “કેમ? અરે મિત્ર! જો ઘડિયાળ આપનું જ છે તો ખાત્રી આપવામાં શો વાંધો?”

આંખમાં ઝળહળતા તેજની સાથે યુવાન બોલ્યો: “હું કહું છું કે ઘડિયાળ મારી છે, તેથી મોટી કોઈ સાબિતી હોઈ શકે?”

ત્યારે રસિકભાઈએ કહ્યું: “બધી વાત સાચી, પણ ખાત્રી આપો તો જ ઘડિયાળ મળે સમજ્યા?”

“હું તો સમજ્યો છું પણ અંકલ આપ નથી સમજ્યા” એમ બોલતો યુવાન ઊભો થઈ ગયો. ઊભો થઈને તે કહે છે:

“અંકલ! એક માણસથી વધુ મોટી ખાત્રી કઈ હોય! એ ઘડિયાળ મારી છે તેની ખાત્રી માટે મારી પાસે બીલ છે અને તેના બીજા પુરાવા પણ છે, પરંતુ એમ પોતાની વસ્તુ માટે જ આધાર આપવા પડે; એના ઘડિયાળ ભલે આપની પાસે રહે સાહેબ!”

આમ કહી યુવાન રસિકભાઈને હાથ જોડીને ‘નમસ્તે’ કહીને ચાલતો થયો. રસિકભાઈને યુવાનની વાતમાં સાતત્યની ખુમારી દેખાણી એટલે તેઓ બોલ્યા: “વિશ્વાસજી! એક મિનિટ પ્લીઝ!”

યુવાન દરવાજે ઊભો રહી ગયો.

રસિકભાઈએ તરત જ અંદરથી તે કિંમતી ઘડિયાળ લાવીને યુવાનના કાંડે બાંધી દીધી.

“પણ અંકલ! સાબિતી વગર!!” યુવાને કહ્યું.

રસિકભાઈ બોલ્યા: “હવે મને વધુ શરમાવો નહિ ભાઈ! તમે મને આજે એક નવી દૈષ્ટિ આપી છે.”

યુવાને પોતાના ખીરસામાં હાથ નાંખતા કહ્યું: “થેંક્યુ અંકલ! લ્યો આ તમારી જાહેરાતના ખર્ચની રકમ.”

રસિકભાઈએ તેનો હાથ પકડીને કહ્યું: “ના, હું એ રકમ પણ નહિ લઉં દોસ્ત! હવે તો આપણે મિત્ર થયા. મળતા રહીશું.”

પછી તો બંનેએ ઘણી બધી એકબીજાના પરિચયની વાતો કરી. અને પોતાની આગવી આભા પ્રસારીને યુવાન ત્યાંથી ગયો.

થોડીવારે એક પ્રૌઢ હાંફળો-ફાંફળો થતો ત્યાં આવીને પરસેવો લૂછતો ધ્રુજતા સ્વરે બોલ્યો: “રસિકભાઈ તમે છો?”

“હા, હું જ છું. બોલો, શું કામ છે?”

“શેઠ! હું મારી ઘડિયાળ લેવા આવ્યો છું. કાલે જાહેર ખબર તમે છાપામાં છપાવેલી તે ઘડિયાળ મારી છે. આપોને શેઠ!”

“પણ ઘડિયાળ તો લઈ ગયા તેના માલિક.”

“હે.....! પણ, માલિક તો હું છું એ ઘડિયાળનો, શેઠ! ગરીબ માણસ છું. આખી જિંદગી ઈમાનદારીથી નોકરી કરી એટલા માટે મારા બોસે રાજી થઈને મને એ ઘડિયાળ બક્ષિસમાં આપી હતી. લ્યો આ બીલ.” એમ બોલતા પ્રૌઢ ઘડિયાળનું બીલ બતાવ્યું. ઘડિયાળનો રંગ, કંપનીનું નામ વગેરે બીજી વિગતો પણ આપી. અને કહ્યું: “શેઠ! હું ઘડિયાળની જાહેરખબરના ખર્ચના રૂપિયા પણ રોકડા આપીશ.”

રસિકભાઈએ કલ્પના પણ નહોતી કહી કે, ‘આજનો વિશ્વાસ’ આવો લુચ્ચો હશે.

પ્રૌઢને સાંત્વના મળે એ રીતે તે બધી હકીકત જણાવી. હકીકત સાંભળી પેલો પ્રૌઢ ઢગલો થઈને બેસી પડ્યો! પરસેવામાં આંસુ પણ ઉમેરાયને રેલાયા....!!

બીજી બાજુ દૂર હોટલમાં મિત્રો સાથે તડાકા મારતો વિશ્વાસ રાવલ કહે છે: “આજે હું માણસ નામનો બેટર ચેક વટાવી આવ્યો...!” એના અઢિહાસ્યથી સમય પણ ધ્રૂજી ગયો.

જેતલપુરની ગણિકા લક્ષ્મીબાઈ

૬૬...લક્ષ્મીબાઈ જેવા કેટલાય જીવો જાણે આપણને ઉપદેશ દેવા જ આ ઘરા ઉપર આવે છે. માણસ જ એક એવું પ્રાણી છે કે, તે જો પ્રળય સંકલ્પ કરે તો તે ખદોતમાંથી સૂર્ય બની ચમકી ઊઠે છે. અને પોતાના પ્રકાશથી અનેકને પ્રકાશિત કરી મૂકે છે. પોતે પ્રજ્વલિત થઈને કેટલાય જીવોના માર્ગ ઉપર પોતાના નિજ અનુભવના અજવાળા પાથરે છે. તેથી તે પથ પર ચાલનાર પથિકોને જીવનના ઉખડખાબડ રસ્તાના કાંટા-કાંકરા ન વાગી જાય...!!! ૧૧

‘મન મેલા તન ઉજળા, ભગલા કપટી અંગ; એથી તો કાગા ભલા, તન-મન એકજ રંગ.’

આ તો આજના ભગલા જેવા યુવાનની વાત થઈ. હવે જોઈએ કાગડા જેવું કાળું પણ પારદર્શક વ્યક્તિત્વ ધરાવતી એક વ્યક્તિનો પ્રસંગ કે જેને સારા દેખાવાનો મોહ નહોતો, પરંતુ ખરેખર સારા બનવું હતું. અને તેની સારા બનવાની મહત્વાકાંક્ષાએ જ તેનો ભેટો પરબ્રહ્મ સાથે કરાવી દીધો. અને તેની અંધારી રાત જેવું જીવન પણ ખીલીને પ્રકાશી ઊઠ્યું.

અહિંસા ધર્મના હિમાયતી સર્વાવતારી ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે જેતલપુરમાં ભવ્ય અને અહિંસક યજ્ઞ આદર્યો. દેશ-દેશાંતરમાં વિચરણ કરતા સંતોને તેડાવી લીધા. યજ્ઞમાં આવનાર વિશાળ માનવ મહેરામણની વ્યવસ્થા જળવાઈ રહે તે માટે સૌ તડામાર તૈયારીમાં લાગી ગયા. દેવ સરોવરને કાંઠે તંબુઓ તાણીને ઉતારાઓની વ્યવસ્થા કરવામાં આવી. યજ્ઞમંડપ, સભામંડપ વગેરેની પણ સુસજ્જ વ્યવસ્થા કરવામાં આવી. ઘઉં, ચોખા, બાજરી, દાળ, ગોળ વગેરે સિંધ્યા-સામગ્રીના ઢગલાઓ થયા.

ભગવાન શ્રીહરિ સ્વયં યજ્ઞની તૈયારીમાં લાગી ગયા. ગામના દરેક માણસને આવા ભગીરથકાર્યની સેવાનો લાભ મળે તેવા હેતુથી ઘેર-ઘેર જઈને સ્ત્રીઓને ઘઉં દળવા માટે આપતા હતા. ગાડામાં ઘઉં ભરીને બે-ત્રણ હરિભક્તો નીકળે અને દરેક ઘરના બારણે ગાડું ઊભું રાખીને શ્રદ્ધા પ્રમાણે ઘઉં દળવા આપતા જાય. આવી રીતે ગાડું ગામમાં એક પછી એક ઘરે દળવા માટે ઘઉં દેતું જતું હતું.

એક ઘર આગળ ગાડું ઊભું રહ્યું. હાથમાં સુંડલો લઈ એક સ્ત્રી હોંશે હોંશે બહાર આવી. એ સ્ત્રીનું નામ લક્ષ્મીબાઈ હતું. ગાડામાં બેઠેલા ભક્તરાજ પોતાના સુંડલાથી પેલી સ્ત્રીનો સુંડલો ભરવા જાય ત્યાં ગામના એક માણસે કહ્યું : “ભગત ! થોભો, એ બાઈને ઘઉં ન આપો. એ સ્ત્રી તો હલકા કામ કરનારી છે.” ત્યાં બીજા માણસે કહ્યું : “એ તો પોતાના દેહનો વેપાર કરે છે.” ત્રીજા માણસે કહ્યું : “એ તો કુલટા છે. એના હાથનું દળેલું અનાજ યજ્ઞમાં અનાજ ભેગું ભળી જાય તો બધું અનાજ અપવિત્ર થઈ જાય માટે એને દળવા માટે ન દેશો આગળના ઘરે ગાડું લઈ લો. ગાડા ખેડુએ ગાડું હંકારી મૂક્યું.”

આ બાજુ પેલી વેશ્યાનું માનભંગ થયું એટલે એ આવેશમાં આવી ગઈ. પરંતુ એના સદ્ભાગ્ય ઉદય થયા હોય તેમ આવેશમાં પણ તેને શુભ વિચારો આવવા લાગ્યા. લક્ષ્મીબાઈ વિચારે છે કે, “એક તો હું પાપણી દેહનો વેપાર કરીને પોતે તો ઘોર પાપ કરું જ છું, પણ સાથે સાથે બીજાને પણ પાપના ભાગીદાર બનાવી તેની જિંદગી બરબાદ કરું છું. આ પાપમાંથી હું કોઈ કાળે છૂટી શકું તેમ નથી. તેમાંય મારી જિંદગીમાં પહેલીવાર મને કોઈ સદ્કાર્ય કરવાનો અવસર મળ્યો હતો એ પણ મારા હાથમાંથી જુટવી લેવામાં આવ્યો. બધી સ્ત્રીઓને યજ્ઞના ઘઉં દળવાની સેવા મળે અને મને જ ન મળે આ તો અન્યાય કહેવાય. હું હમણાં જ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણ પાસે જાઉં છું અને આનો જવાબ માંગું છું. અને જો સાચા ભગવાન હશે તો મારી સાથે અન્યાય નહિ કરે.”

ચિંતન

માર્ચ ૨૦૧૩

૨૪

આમ વિચાર કરીને તરત જ તે યજ્ઞશાળામાં ઊભેલા ભગવાન શ્રીહરિ પાસે પહોંચી ગઈ. ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણને જોતાની સાથે જ લક્ષ્મીબાઈ તો સ્થિર થઈ ગઈ. દિગ્મૂઠ બની ગઈ. જાણે આવું રૂપ કોઈ દિવસ જોયું જ ન હોય ! થોડીવાર તો પોતે ભગવાન શ્રીહરિ પાસે આવવાનું કારણ પણ ભૂલી ગઈ. એ વિચારમાં ઊંડી ઉતરી ગઈ. અહો ! અતિ અદ્ભુત સ્વરૂપ....!! મંથણા પુરુષો જોયા પણ આજ સુધી આવા રૂપવાન પુરુષ ક્યારેય જોયા જ નથી.

થોડીવારે તે વિચારના વમળમાંથી બહાર આવીને શ્રીજીમહારાજને સંબોધીને આર્તનાદથી બોલી ઊઠી : “હે પ્રભુ ! મારી એકજ અરજ છે.”

ભગવાન શ્રીહરિએ અતિ મધુર વચને કહ્યું : “બોલ, શું અરજ છે ?”

લક્ષ્મીબાઈએ કહ્યું : “મહારાજ ! જેતલપુરની દરેક સ્ત્રીને તો ઘર ઉઘડાવીને દળવા ઘઉં આપ્યા ને હું સામેથી લેવા ગઈ તોપણ મને ના પાડી દીધી. આખા ગામમાં હું એકજ યજ્ઞની સેવાથી વંછિત રહી જઈશ.”

શ્રીજીમહારાજ કંઈ જવાબ આપે તે પહેલા તો, સભામાંથી અવાજ આવ્યો : “મહારાજ ! જોજો એની વાતોમાં ન આવી જતા. એને ઘઉં દળવા આપી શકાય તેમ છે જ નહિ. તે તો....”

ભગવાન શ્રીહરિ તેને અડધેથી જ બોલતો અટકાવીને કહ્યું : “હા, ભાઈ ! કહેવાની કાંઈ જરૂર નથી. હું જાણું છું કે તે કોણ છે ? અને એય જાણું છું કે તે અત્યારે સાચી સેવાભાવી સ્ત્રી છે.” બોલતા બોલતા કરુણાસાગર શ્રીજીમહારાજ, નીચે નેણે હાથ જોડીને ઊભેલી લક્ષ્મીબાઈને કરુણા કટાક્ષથી જોઈ રહ્યા ને પૂછ્યું : “તારે પણ દળવા માટે ઘઉં જોઈએ છે એમને ?”

લક્ષ્મીએ અતિ નમ્રતાથી કહ્યું : “હા, મહારાજ.”

શ્રીજીમહારાજે કહ્યું : “પણ તારે જાતે જ દળવા પડશે હો.”

ભગવાન શ્રીહરિની વાત સાંભળી લક્ષ્મીએ ઉત્સાહથી કહ્યું : “હા, પ્રભુ ! મારી જાતે જ દળીશ. ધર્મનું કામ ભાડુતી માણસ પાસે ન કરાવી શકાય. નહિતર તો તેનો અર્થ જ શો ?”

શ્રીજીમહારાજે થોડા ઊંચા અવાજે સિધ્ધા-સામાનની વ્યવસ્થા સંભાળતા હરિભક્તોને કહ્યું : “ભક્તો ! આ બાઈ જેટલા માગે તેટલા ઘઉં તેને આપો દળવા માટે.” એમ કહીને મહારાજે હળવેકથી ઉમેર્યું : “યજ્ઞની આ સેવા આપીને અમારે આ જીવને સંસ્કારી બનાવવો છે.”

લક્ષ્મીબાઈને આનંદનો પાર ન રહ્યો. સુંડલો આખો ભરીને તે પોતાને ઘેર લઈ ગઈ. ઘેર જઈને સીધી જ ઘંટી પર ઘઉં દળવા બેસી ગઈ. જે શરીરથી કાયમ વાસનાનાં ભૂખ્યા વરુને સંતોષવામાં આવતા હતા એજ શરીરથી આજે જાણે સેવાની સરવાણી ફૂટી ! અને એના પરિણામ રૂપ જે ઘરમાં ભોગના ભડકાં બળતા હતા તે ઘરમાં આજે ભક્તિની ભીનાશ આવી. આજ સુધી લક્ષ્મીબાઈના ઘરના પગથિયાં ચઢનારા ઘણા પુરુષો આવ્યા અને ગયા પણ આજે તો લક્ષ્મીબાઈને થયું કે, આ દેહે બહુ પાપ કર્યા હવે તો સેવા

કરીને શુદ્ધ થઈ જવું છે.

ભગવાન શ્રીહરિના મનોહર સ્વરૂપની સ્મૃતિ સાથે તેના હાથ દળણું દળતા રહ્યા. તેનું હૈયું આનંદથી તરબોળ બની ગયું. તેનું શરીર પરસેવે રેબ-ઝેબ થઈ ગયું. પર-સેવા કાજે પડેલા પરસેવાથી શરીરની વાસના ધોવાવા લાગી. અને તેના આત્મામાં ઉજાસ થયો.

એ દંશ્ય જોઈને એવું લાગતું હતું કે, ઘંટીમાં દાણા નહિ પણ લક્ષ્મીના પાપ દળાય છે. તેના નાજુક હાથે આવું કઠણ કામ ક્યારેય કર્યું નહોતું. એટલે ઘંટી ફેરવી-ફેરવીને તેના હાથમાં ફોલ્લા પડી ગયા પણ તેણે દળવાનું બંધ ન કર્યું. હાથે કપડાના પાટા બાંધીને તે સતત દળતી જ રહી. એકજ બેઠકે બધું દળણું પુરું કરી નાંખ્યું. વિશ્વના તમામ માદક પદાર્થોના કેફ કરતા સચ્ચિદાનંદનો આનંદ વધુ સારો છે એવો આજે એને અનુભવ થવા લાગ્યો.

બધા ઘઉં દળાઈ ગયા એટલે ઘંટીના થાળામાં લોટ એકઠો કર્યો. સુંડલામાં લૂગડાનો ધોયેલો કટકો મૂક્યો અને તેમાં લોટ નાંખ્યો. તેના ઉપર એક બીજો ધોયેલો કટકો ઢાંકીને તે સુંડલો પોતાના માથા ઉપર મૂકીને વિજળી વેગે ચાલતી લક્ષ્મી પહોંચી યજ્ઞના રસોડે....!!!

ગામમાંથી દળાઈને આવતા લોટનો ઢગલો એક મોટા ચોફાળ પર કરવામાં આવતો હતો. ત્યાં લક્ષ્મીબાઈ લોટનો સુંડલો આપવા ગઈ ત્યાં ભગવાન શ્રીહરિની નજર તેના પર પડી. શ્રીજીમહારાજે સુંડલા સાથે જ તેને પોતાની પાસે બોલાવી. આજુ-બાજુમાં સેવા કરતા બધાનું ધ્યાન તેના તરફ ખેંચાણું. કેટલીક સ્ત્રીઓ અંદરો-અંદર ગુપચૂપ કરવા લાગી. ‘મૂઈ લક્ષ્મી કરમની હલકી, પણ નીકળી ભાગ્યશાળી. ગીયા ભવના પુણ્ય કામ આવ્યા બાઈ ! નકર ભગવાન આમ સામેથી એને બોલાવે ખરા ?’

લક્ષ્મીબાઈ નજીક આવી એટલે શ્રીજીમહારાજે બધા સાંભળે એ રીતે કહ્યું : “લક્ષ્મી ! તારે હાથે આ પાટા કેમ બાંધ્યા છે ?”

લક્ષ્મીએ વાત ફેરવીને કહ્યું : “મહારાજ ! આ ઘઉં દળીને લોટ લાવી છું.”

મહારાજે કહ્યું : “લક્ષ્મી ! તું વાત ફેરવે છે. આ હાથે પાટા કેમ બાંધ્યા છે ? એનો જવાબ આપ.”

નજર નીચે કરીને લક્ષ્મીબાઈ બોલી : “ઘઉં દળતા હથેળીમાં ફોલ્લા પડ્યાં એટલે મહારાજ !”

ભગવાન શ્રીહરિ સર્વે ભક્તો સાંભળે એમ થોડા ઊંચા અવાજે બોલ્યા : “આ લક્ષ્મીએ અમને રાજી કરવા માટે પોતાના દેહની પરવા કર્યા વિના ઘઉં દળ્યા છે. માટે સેવા કરીને આજથી તે શુદ્ધ થઈ છે.”

“પણ પ્રભુ ! આ લોટ યજ્ઞના પવિત્ર કાર્યમાં કેમ વાપરશું ?” કોઈકે પાછળથી સવાલ કર્યો.

આ સાંભળી શ્રીજીમહારાજે કહ્યું : “ભલે ભક્તરાજ ! યજ્ઞમાં નહિ વાપરીએ અમારા થાળમાં ઉપયોગ કરીશું.”

પછી પોતાનો નિત્યનો થાળ બનાવતા ગંગામાને ભગવાન શ્રીહરિએ પોતાની પાસે બોલાવીને કહ્યું : “આ લોટ લઈ જાઓ, એમાંથી અમારા માટે રસોઈ બનાવજો.”

શ્રીજીમહારાજની આજ્ઞા થઈ એટલે ગંગામાએ લોટનો સુંડલો માથે લીધો તો ખરો પણ જતાં-જતાં લક્ષ્મીબાઈ પાસેથી નીકળીને હસતા-હસતા લક્ષ્મીબાઈને સંભળાવ્યું : “કુબડી ! તું વચ્ચે ક્યાં પડી ? મહારાજને જમાડવાનું મારું નિયમ તે ભાંગ્યું.” એટલું બોલીને ગંગામા ચાલતા થયા. બે ડગલા ચાલીને વળી ઊભા રહી, હળવેથી બોલ્યા : “લક્ષ્મી ! તું ભાગ્યશાળી તો છો છો ! શ્રીજીમહારાજે જેતલપુરના નિવાસ દરમ્યાન મારી જ રસોઈ જમવાનો મને આપેલો કોલ ભાંગીને પણ તારા લોટની રસોઈ જમશે...” બોલતાં બોલતાં ગંગામા લક્ષ્મીબાઈની સામું જુવે છે તો લક્ષ્મીબાઈની આંખમાં હરખના આંસુની ધારા ચાલુ રહી છે. જાણે હૃદયને શુદ્ધ બનાવતું ગંગાજળ વહી રહ્યું છે.....!!

પ્રેક્ષક બનીને આ બધું જોઈ રહેલા ભગવાન શ્રીહરિ બોલ્યા : “પામર જીવ પણ જો દંઢ સંકલ્પ કરે કે, મારે બ્રાહ્મી સ્થિતિ સુધી પહોંચવું છે તો એવા શૂરાની વ્હારે અમે કાયમ રહીએ છીએ.”

ભક્તજનો ! આપણે ઉપર બે વ્યક્તિઓના જીવનમાં નજર કરી તેમાં પહેલો આજનો તીક્ષ્ણ બુદ્ધિ, સુંદર વાક્છટા, યૌવન અને એજ્યુકેશન ધરાવતો એવો આધુનિક યુવાન હતો. જે પોતાની જાતને ‘Smart’ કહેરાવે છે. તો બીજી હતી ૧૮મી શતાબ્દીની એક અભણ, નીચ, કુલ્ટા, અભળા સ્ત્રી જે પોતે અંદર જેવી છે તેવી જ બહાર જાહેર થઈ ગઈ એટલે એની અંદર રહેલી વાસનારૂપી ગંદકી બહાર દેખાય ગઈ. થોડું સહન જરૂર કરવું પડ્યું પણ સરાણ ઉપર ચઢીને કાચો હીરો જેમ ઝળહળી ઊઠે તેમ તેનું જીવન પણ દીપી ઊઠ્યું.....!!

લક્ષ્મીબાઈ જેવા કેટલાય જીવો જાણે આપણને ઉપદેશ દેવા જ આ ધરા ઉપર આવે છે. માણસ જ એક એવું પ્રાણી છે કે, તે જો પ્રબળ સંકલ્પ કરે તો તે બધોતમાંથી સૂર્ય બની ચમકી ઊઠે છે. અને પોતાના પ્રકાશથી અનેકને પ્રકાશિત કરી મૂકે છે. પોતે પ્રજ્વલિત થઈને કેટલાય જીવોના માર્ગ ઉપર પોતાના નિજ અનુભવના અજવાળા પાથરે છે. તેથી તે પથ પર ચાલનાર પથિકોને જીવનના ઉખડખાબડ રસ્તાના કાંટા-કાંકરા ન વાગી જાય.....!!

જ્યારે નળરાજ દમયંતીને વનમાં એકલી મૂકીને ચાલ્યા ગયા, ત્યારે દમયંતી એક વણઝારાની પોઠની સાથે પોતાના પીયરને રસ્તે ચાલી જતા હતા. એકવખત રાત્રિને સમયે પોઠે એક વગડામાં પડાવ નાંખ્યો હતો. અને બધા વણઝારા ગાઢ નિદ્રામાં સૂતા હતા. માત્ર દમયંતી પતિ વિયોગમાં દુઃખે એકલા જાગતા હતા. તેવામાં એક મદોન્મત જંગલી હાથીએ પોઠ ઉપર ધસારો કર્યો. હાથીને જોઈને દમયંતી પોઠના માણસોને બૂમ પાડીને જગાડવા માંડી : “ઓ ભાઈઓ ! ઊઠો ! ઊઠો ! આ હાથી તમને કચરી નાંખશે !” એમ બૂમ બરાડ કરી મૂકી, પરંતુ કોઈ જાગ્યું નહિ. પરિણામે હાથી બધાને કચરી નાંખીને ચાલ્યો ગયો.

એવી રીતે આપણા ઋષિમુનિઓ, આપણા પૂર્વજો, મહાપુરુષો અને શાસ્ત્રો ચીલ્લાઈ ચીલ્લાઈને આપણને કહે છે : ‘ઝતિષ્ઠત્ત જાગ્રત પ્રાચ્ય વરાન્ નિબોધત’ - અજ્ઞાનરૂપી નિદ્રામાં ઊંઘનારા હે મનુષ્યો !

તમે ઊઠો, જાગો અને વરિષ્ઠ અનુભવીઓને પ્રાપ્ત કરીને પોતાના આત્માના વાસ્તવિક સ્વરૂપને જાણો.....!!

ખરેખર, ભૌતિકતાનો અતિરેક આપણા જીવનને એક રણમાં ઊડતાં તૃણ સમાન બનાવી દે છે, જેનું કોઈ અસ્તિત્વ નથી. એવું થાય એ પહેલા જીવન પરિવર્તન કરતા ભક્તોની કથાઓથી પ્રાપ્ત થતાં સિદ્ધાંતો, આપણા વ્યક્તિત્વને હિમાલયની શિલા જેવા મજબૂત, પવિત્ર અને ઉજાગર બનાવે; એવી અભ્યર્થના છે.

પોતાના જીવનમાં પરિવર્તન લાવનારા, પોતે આંતરિક આનંદનો અનુભવ પોતાના મુખ પર મંદહાસ્ય લાવીને કરતા હોય છે. અને એવું જીવન સુંગધીમાન બને, એજ માનવીની સાચી કમાણી છે.

સફળ જીવનની પરિભાષાને સમજવા માટે એક પ્રસિદ્ધ દોહો જ કાઢી છે :-

‘જગ તુમ આયે જગતમેં, જગ હૈસે તુમ રોય;
કરની ઐસી કર ચલો, તુમ હૈસે જગ રોય.’

ખબર નહિ, કેવી કેવી દુર્જનતાના પર્વતો, સજ્જનતાના સિદ્ધાંતોથી નાશ પામી ગયા અને કેવા કેવા કાંટાઓના જંગલોએ ફૂલોના બગીચાઓ બની, અનેક મનુષ્યોના જીવનને સુગંધીમાન બનાવી દીધા છે !

જે વ્યક્તિ અનાચારના માર્ગને પોતાના લક્ષ્ય સુધી પહોંચવાનો રસ્તો બનાવે છે, એવો વ્યક્તિ પોતાના જીવનમાં પરિવર્તનશીલતાનો અનુભવ નથી કરી શકતો, એ વાલિયો લૂંટારો જ બની રહેશે; પરંતુ મહાપુરુષોના માધ્યમથી જેણે પોતાના જીવનને એમના સિદ્ધાંતોની શૂળી પર ચાલવાનું પસંદ કર્યું તો આ દુનિયામાં કોઈની તાકાત નથી કે, એમને વાલ્મીકિ ઋષિ બનવાથી રોકી શકે.....!!

આજે જો આપણને આપણું જીવન બદલવું હોય તો એક મહર્ષિ નારદજીની જરૂર પડશે. અથવા ડાકૂ અંગુલિમાલને બદલવા માટે એક ભગવાન બુદ્ધની જરૂર છે.....!!

ઈ.સ. ૧૭૮૧ થી ૧૮૨૮ સુધી ૪૮ વર્ષના જીવનકાળમાં સર્વાવતારી પૂર્ણ પુરુષોત્તમ ભગવાન શ્રી સ્વામિનારાયણે એવા એવા અધર્મીઓને આધ્યાત્મિક માર્ગની પગદંડી પર ચાલતા શીખવાડ્યું હતું, જે હેવાનિયતની ચરમસીમા પર હતા. જેમણે ચોરી, લૂંટફાટ અને હિંસાને પોતાનું ઉદ્યમ માનતા હતા, જેમને ફક્ત પોતાના દુર્ગુણોની સાથે જ મિત્રતા હતી અને જે પામરતાની ઊંડી ખીણમાં પડીને સડી રહ્યા હતા; તેવા માણસના વેશમાં શૈતાન તત્ત્વોએ પણ પોતાની જાતને બદલી અધ્યાત્મના ઈતિહાસમાં પોતાનું સ્થાન સૂર્ય-ચંદ્રની જેમ સ્થિર કરી લીધું.....!!

આપણે પણ પામરથી પરમ સુધી પહોંચી શકીએ, તુચ્છથી ઉચ્ચ બની શકીએ...!!

મહર્ષિ અરવિંદ પણ કહે છે :- ‘Each soul is potentially divine’ - પ્રત્યેક જીવાત્મા દિવ્યતાથી સભર છે.

અનુસંધાન પેજ - ૨૦ પર...

સત્સંગ સમાચાર પત્રિકા

સ્વામી ધનશ્યામદાસજી તથા શા. સ્વામી સર્વમંગલદાસજી તથા સાધુ ધર્મવલ્લભદાસજી

ધાધરપુરા

વડનાલ પ્રદેશના ધાધરપુરા (છોટાઉદેપુર)ને આંગણે પ.પૂ. નાનાલાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય શાનિષ્ઠમાં યોજાયેલ 'સત્સંગ સભા'

વાંસખીલીયા

વડનાલ પ્રદેશના વાંસખીલીયા ગામને આંગણે તૈયાર થયેલ નૂતન સંતઆશ્રમનું ઉદ્ઘાટન કરતા પ.પૂ. નાનાલાલજી મહારાજશ્રી

કેરીયા

ગઢપુર પ્રદેશના કેરીયા (તા. બોટાદ)ને આંગણે યોજાયેલ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા પ્રસંગે પધારતા પ.પૂ. નાનાલાલજી મહારાજશ્રી

ઈશ્વરીયા

ગઢપુર પ્રદેશના ઈશ્વરીયા (જી. અમરેલી)ને આંગણે પ.પૂ. આચાર્ય મહારાજશ્રીના આશીર્વાદથી યોજાયેલ મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવમાં દેવોની પ્રાજ્ઞ પ્રતિષ્ઠા કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી

વેજાગામ

વેજાગામ (જી. રાજકોટ)ગામને આંગણે નાગોદા રજપુત સત્સંગ સમાજ દ્વારા યોજાયેલ સમુલ લાન્ચોલ્લવમાં પધારતા પ.પૂ. નાનાલાલજી મહારાજશ્રી.

ચિંતન

માર્ચ
૨૦૧૩

૨૭

વાંસખીલીયા

વડતાલ પ્રદેશના વાંસખીલીયા ગામને આંગણે યોજાયેલ મંદિરના વાર્ષિક પાટોત્સવ પ્રસંગે પધારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીઓ.

સાધી

વડતાલ પ્રદેશના સાધી (તા. પાદરા) ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ દિવ્ય શાકોત્સવ.

હારકા

હારકા તીર્થધામને આંગણે યોજાયેલ મંદિરના વાર્ષિક પાટોત્સવ પ્રસંગે પધારતા બંને પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી.

પાળજ

વડતાલ પ્રદેશના પાળજ (તા. પેટલાદ) ગામને આંગણે યોજાયેલ પૂ. સંતોની વિદેશયાત્રા વિદાય સત્સંગ સભામાં પધારતા પ.પૂ. નાનાલાલજી મહારાજશ્રી.

મહુવા

ગઢપુર પ્રદેશના મહુવા શહેરને આંગણે નૂતન મંદિરની ભૂમિ ઉપર પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ દિવ્ય શાકોત્સવ તથા સત્સંગ સભા

તલગાજરડા

ગઢપુર

સલડી

ગઢપુર પ્રદેશના તલગાજરડા (તા. મહુવા)ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ રાત્રિ સત્સંગ સભા.

ગઢપુરને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ પૂનમ સત્સંગ સભા.

ગઢપુર પ્રદેશના સલડી (જી. અમરેલી)ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ રાત્રિ સત્સંગ સભા.

ગઢપુર

ગઢપુરને આંગણે સાંખ્યોગી બહેનો તથા હરિભક્તોના નિવાસસ્થાને પધરામણી કરીને નિવાસસ્થાનોને પાવન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી.

નાર

દેવળીયા

વડતાલ પ્રદેશના નાર (તા. પેટલાદ) ગામને આંગણે યોજાયેલ મંદિરના વાર્ષિક પાટોત્સવ પ્રસંગે પધારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી.

ગઢપુર પ્રદેશના દેવળીયા ચક્રગઢ (જી. અમરેલી) ગામને આંગણે યોજાયેલ મંદિરમાં બિરાજમાન બાળપ્રભુ શ્રી ધનરયામ મહારાજના વાર્ષિક પાટોત્સવ પ્રસંગે પધારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી.

કાછરડી

રોપા

મોટા ફોફળીયા

ગઢપુર પ્રદેશના કાછરડી (તા. ઢસા) ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ રાત્રિ સત્સંગ સભા.

વડતાલ પ્રદેશના રોપા (જી. વડોદરા) ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ દિવ્ય શાકોત્સવ.

વડતાલ પ્રદેશના મોટા ફોફળીયા (જી. વડોદરા) ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ દિવ્ય શાકોત્સવ.

કાલોલ

માંડવી

ભદામ

વડતાલ પ્રદેશના કાલોલ (જી. પંચમહાલ) ગામને આંગણે યોજાયેલ મંદિરના વાર્ષિક પાટોત્સવ પ્રસંગે પધારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી.

વડતાલ પ્રદેશના માંડવી (જી. સુરત) ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ દિવ્ય શાકોત્સવ.

વડતાલ પ્રદેશના ભદામ (જી. ભરુચ) ગામને આંગણે યોજાયેલ મંદિરના વાર્ષિક પાટોત્સવ પ્રસંગે પધારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી.

વડોદરા

નરકાલ

પારીખા

વડોદરા શહેરને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ હોમાત્મક મહાપૂજા

વડતાલ પ્રદેશના નરકાલ (તા. સિનોર) ગામને આંગણે યોજાયેલ મંદિરના વાર્ષિક પાટોત્સવ પ્રસંગે પધારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી.

વડતાલ પ્રદેશના પારીખા (જી. વડોદરા) ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ દિવ્ય શાકોત્સવ.

ભગવાન શ્રીહરિ સ્થાપિત શ્રી સિદ્ધેશ્વર મહાદેવનો મહાશિવરાત્રી પ્રસંગે અભિષેક-પૂજન કરતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી.

વડતાલ પ્રદેશના મોરા (જી.નવસારી) ગામને આંગણે પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીના દિવ્ય સાંનિધ્યમાં યોજાયેલ દેવોનો વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા પૂ. સ્વામી શ્રી પૂર્ણસ્વરૂપદાસજીના વક્તાપદે ત્રિદિનાત્મક જ્ઞાનપથ.

શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સંસ્થાનું લોગો

પવિત્ર શ્રાવણ માસમાં સંતો-ભક્તો સાથે તીર્થયાત્રાનો અનેરો લ્હાવો

પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂઢા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરદાર દ્વારા આયોજીત ચારધામની અગિયારમી

શ્રી સ્વામિનારાયણ ચારધામ સ્પેશ્યલ ટ્રેનયાત્રા

પ્રયોજક :- પૂ.સદ્. સ્વામી શ્રી નિલ્લસ્યરૂપદાસજી - વડતાલ (હાલ - સરદાર)

પ.પૂ. ૧૦૦૮ શ્રી સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂઢા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી

તારીખ :-

૧૮-૮-૨૦૧૩ થી ૦૯-૯-૨૦૧૩

ટીકીટ દર :- રૂ. ૫૦૦

ફુલ દિવસ :- ૨૩

દર્શનીય પવિત્ર તીર્થસ્થળો

લાસિક, ત્ર્યંબકેશ્વર, પંઢરપુર, રામેશ્વર, શ્રીરંગગણ, તિરુપતિ બાલાજી, જગદાચાર્યપુરી, ભુવનેશ્વર, સાક્ષીગોપાલ, કાશી(વારણસી), પ્રયાગરાજ-અલ્લાહાદ, અયોધ્યા, હાવેલી, હરિદ્વાર, કનકજી, લક્ષ્મણગુલા, ત્રાપિકેશ, બદ્રિનાથ, મથુરા, વૃંદાવન, ગોકુળ, રમણેતી, દ્વારિકા

ચાલોજક :- શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સરદાર, તા.જી. રાજકોટ - ૩૬૦૦૨૫

બુકિંગ માટે સંપર્ક :-

શ્રી સ્વા. મંદિર - સરદાર, સે.નં. ૦૨૮૧-૨૭૮૧૨૧૧, મો. ૭૭૦૦૦૫૮૫૦૫ (પૂ. પવિત્રચરણ સ્વામી), શ્રી સ્વા. મંદિર - યોમીનવી, સે. ૦૨૪૧-૨૪૫૩૮૭૫, ૨૪૨૦૨૦૮, શ્રી સ્વા. મંદિર - શ્રીજનકર - સુરત, મો. ૯૮૭૯૭૫૫૫૧૩ (ધર્મવલ્લભ સ્વામી) - વડતાલ મો. ૯૮૨૫૧૩૪૧૦૮

પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રીનું સત્સંગ પરિભ્રમણ-૨૦૧૩

તા. ૧૩-૨-૨૦૧૩, ઘાઘરપુરા, (છોટાઉદેપુર)

દિવ્ય સત્સંગ સભા, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ
(વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૧૪-૨-૨૦૧૩, વાંસખીલીયા, તા.જી. આણંદ

સંતઆશ્રમ ઉદ્ઘાટન, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ
(વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૧૫-૨-૨૦૧૩, ઈશ્વરીયા, તા.જી. અમરેલી

મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ
(ગઢડા પ્રદેશ)

તા. ૧૫-૨-૨૦૧૩, કેરીયા, તા. બોટાદ, જી.ભાવનગર

મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ
(ગઢડા પ્રદેશ)

તા. ૧૫-૨-૨૦૧૩, વેળાગામ, તા. જી. રાજકોટ

સમૂહ લગ્ન પધરામણી, નાડોદ રજપુર સત્સંગ સમાજ (જૂનાગઢ પ્રદેશ)

તા. ૧૬-૨-૨૦૧૩, વાંસખીલીયા, તા.જી. આણંદ

વાર્ષિક પાટોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૧૬-૨-૨૦૧૩, સાધી, તા. પાદરા, જી. વડોદરા

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૧૭-૨-૨૦૧૩, પેટલાદ, જી. આણંદ

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૧૭-૨-૨૦૧૩, ખેડા

હોમાત્મક મહાપૂજા પ્રસંગે પધરામણી તથા સત્સંગ સભા

તા. ૧૭-૨-૨૦૧૩, સારંગપુર

ગઢડા થી વડતાલ પદયાત્રામાં પદયાત્રી સંતો-હરિભક્તોને દર્શન લાભ...

તા. ૧૭-૨-૨૦૧૩, સારંગપુર

સરધાર થી છપૈયા પદયાત્રામાં પદયાત્રી સંતો-હરિભક્તોને દર્શન લાભ...

તા. ૧૮-૨-૨૦૧૩, દ્વારકા (જૂનાગઢ પ્રદેશ)

દેવોના વાર્ષિક પાટોત્સવ પ્રસંગે અભિષેક - સત્સંગ સભા

તા. ૧૯-૨-૨૦૧૩, ચાણા (મુંબઈ)

કથાપારાયણ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (મુંબઈ)

તા. ૧૯-૨-૨૦૧૩, છાણીગામ, જી. વડોદરા

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૨૧-૨-૨૦૧૩, આણંદ (વડતાલ પ્રદેશ)

શ્રી સહજાનંદ સ્મૃતિ મંદિર વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા સત્સંગ સભા

તા. ૨૩-૨-૨૦૧૩, પાળજ, તા. પેટલાદ, જી. આણંદ

સંતોની વિદેશયાત્રાની વિદાય સત્સંગ સભા પ્રસંગે પધરામણી...

તા. ૨૩-૨-૨૦૧૩, નાર, તા. પેટલાદ, જી. આણંદ

વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા સત્સંગ સભા (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૨૪-૨-૨૦૧૩, કેશોદ, જી. જૂનાગઢ (સોરઠ)

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (જૂનાગઢ પ્રદેશ)

તા. ૨૪-૨-૨૦૧૩, મહુવા, જી. ભાવનગર (ગઢપુર પ્રદેશ)

શાકોત્સવ, શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર સત્સંગ સમાજ - ખારગેટ

તા. ૨૪-૨-૨૦૧૩, તલગાજરડા, તા. મહુવા, જી. ભાવનગર

સત્સંગ સભા, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (ગઢપુર પ્રદેશ)

તા. ૨૫-૨-૨૦૧૩, ગઢપુર, જી. ભાવનગર

શ્રી ગોપીનાથજી મહારાજના સાંનિધ્યમાં દરબારગઢમાં પૂનમ સત્સંગ સભા

તા. ૨૫-૨-૨૦૧૩, ગઢપુર, જી. ભાવનગર

સાંખ્યયોગી બહેના તથા હરિભક્તોના નિવાસસ્થાનોએ પધરામણી

તા. ૨૫-૨-૨૦૧૩, સલડી, તા. લીલીયા, જી. અમરેલી

સત્સંગ સભા, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (ગઢપુર પ્રદેશ)

તા. ૨૬-૨-૨૦૧૩, દેવળીયા ચક્રવર્તી, જી. અમરેલી

મંદિરમાં વિરાજમાન શ્રી ધનશ્યામ મહારાજનો વાર્ષિક પાટોત્સવ

તા. ૨૬-૨-૨૦૧૩, કણકોટ, તા. લીલીયા, જી. અમરેલી

હરિભક્તોના નિવાસસ્થાનોએ પધરામણી (ગઢપુર પ્રદેશ)

તા. ૨૬-૨-૨૦૧૩, કાછરડી, તા. ઢસા, જી. ભાવનગર

સત્સંગ સભા, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (ગઢપુર પ્રદેશ)

તા. ૨૬-૨-૨૦૧૩, રોપા, જી. વડોદરા

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૨૭-૨-૨૦૧૩, પાળજ, તા. પેટલાદ, જી. આણંદ

વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા સત્સંગ સભા (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૩-૩-૨૦૧૩, મોટા ફોફળીયા, જી. વડોદરા

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૫-૩-૨૦૧૩, કાલોલ, જી. પંચમહાલ

વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા સત્સંગ સભા, શાકોત્સવ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૫-૩-૨૦૧૩, વેજલપુર, જી. પંચમહાલ

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૭-૩-૨૦૧૩, ભદામ, તા. રાજપારડી, જી. ભરુચ

વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા સત્સંગ સભા, શાકોત્સવ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૭-૩-૨૦૧૩, માંડવી (સુરત)

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૮-૩-૨૦૧૩, વડોદરા

હોમાત્મક મહાપૂજા પ્રસંગે પધરામણી તથા સત્સંગ સભા

તા. ૧૦-૩-૨૦૧૩, શ્રી સ્વા.. મંદિર - જૂનાગઢ

મહાશિવરાત્રી પ્રસંગે શ્રી સિદ્ધેશ્વર મહારાજનો દિવ્ય અભિષેક

તા. ૧૩-૩-૨૦૧૩, ભરકાલ, જી. વડોદરા

વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા સત્સંગ સભા, શાકોત્સવ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૧૪-૩-૨૦૧૩, મોરા, તા.જી. નવસારી

મંદિર વાર્ષિક પાટોત્સવ તથા કથાપારાયણ (વડતાલ પ્રદેશ)

તા. ૧૪-૩-૨૦૧૩, પારીખા, જી. વડોદરા

શાકોત્સવ, ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વા. સત્સંગ સમાજ (વડતાલ પ્રદેશ)

પ.પૂ. સનાતન ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી ધર્મમાર્તંડ, ધર્મકુળ યુગમણી વિદ્યામાન આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રી તથા પ.પૂ. ૧૦૮ શ્રી ધર્મકુળ મુગટમણિ શ્રી નૃગેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી શ્રી સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના દેશ-વિદેશમાં સુપ્રસિદ્ધ વક્તા પૂ. સ.ગુ. સ્વામી નિત્યસ્વરૂપદાસજીના માર્ગદર્શન પ્રમાણે તૈયાર થયેલ

નૂતન મંદિર મૂર્તિ પ્રતિષ્ઠા મહોત્સવો તથા કથાપારાયણોની તિથિ તવારીખ

ગઢપુરપતિ શ્રી ગોપીનાથજી મહારાજના તાબાના
શ્રી સ્વામિનારાયણ મહિલા મંદિર - સાવરકુંડલાનો

રત્ન જેયંતી મહોત્સવ

શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન
કથા પારાયણ

:: વક્તા ::

પૂ. સ.ગુ. સ્વામી શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

તારીખ :- ૪ થી ૧૦ ૪-૨૦૧૩

આયોજક :- ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ મહિલા મંદિર સત્સંગ સમાજ - સાવરકુંડલા (ગઢપુર પ્રદેશ)

મહોત્સવ સ્થળ :- 'શ્રી સ્વામિનારાયણ ધામ' જી.ઈ.બી.ની સામે, જેસર રોડ, સાવરકુંડલા

સંપર્ક :- ગોરધનભાઈ કાનાણી - મો. ૯૪૨૯૪૭૮૧૧૭

॥ શ્રી સ્વામિનારાયણો વિજયંતેતરામ ॥

વડતાલ પીઠાધિપતિ પ.પૂ. ધ.ધુ. ૧૦૦૮ શ્રી આચાર્ય શ્રી અજેન્દ્રપ્રસાદજી મહારાજશ્રીના રૂડા આશીર્વાદ સહ આજ્ઞાથી
શ્રી સ્વામિનારાયણ મંદિર - સંઘાણાના 'વાર્ષિક પાટોત્સવ'ના ઉપલક્ષમાં

શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ

શ્રીમદ્ સત્સંગિજીવન
કથા પારાયણ

:: વક્તા ::

પૂ. સ.ગુ. સ્વામી
શ્રી નિત્યસ્વરૂપદાસજી

તારીખ :- ૧૨ થી ૧૮ ૪-૨૦૧૩

કથા સમય :- સવારે ૮.૩૦ થી ૧૧-૩૦ બપોરે ૩.૦૦ થી ૬.૦૦

આયોજક :- ધર્મકુળ આશ્રિત શ્રી સ્વામિનારાયણ મુખ્ય મંદિર સત્સંગ સમાજ - સંઘાણા (વડતાલ પ્રદેશ)

મહોત્સવ સ્થળ :- 'શ્રી સ્વામિનારાયણ મુખ્ય મંદિર' મુ. સંઘાણા, તા. માતર, જી. ખેડા

સંપર્ક :- પૂ. ધનશ્યામ સ્વામી - મો. ૯૮૨૫૧૩૪૧૦૮ બકુલભાઈ પટેલ - મો. ૯૮૨૫૫૮૬૪૩૦ વિઠ્ઠલકાકા કેનેડા - મો. ૯૯૨૫૦૭૮૫૦૮

ક્રમ	તારીખ	તિથિ	વિગત/પ્રતિષ્ઠા	મહોત્સવ કથા સ્થળ
૩.	૨૭-૪-૨૦૧૩ થી ૩-૫-૨૦૧૩	ચૈત્ર વદ - ૨ થી ચૈત્ર વદ - ૯	શ્રી સ્વામિનારાયણ મહોત્સવ	કૂર્લા, મુંબઈ (મહારાષ્ટ્ર) સંપર્ક :- પૂ. પ્રેમ સ્વામી - મો. ૯૩૨૨૭૫૩૦૫૨
૪.	૭-૫-૨૦૧૩ થી ૧૦-૫-૨૦૧૩	ચૈત્ર વદ - ૧૩ થી ચૈત્ર વદ - ૩૦	શ્રી સ્વામિનારાયણ બાળ-યુવા મહોત્સવ	મુ. સરઘાર, તા. જી. રાજકોટ સંપર્ક :- મો. ૭૬૦૦૦૫૮૫૦૩, ૯૮૭૯૭૫૮૫૦૩
૫.	૧૧-૫-૨૦૧૩ થી ૧૫-૫-૨૦૧૩	વૈશાખ સુદ - ૧ થી વૈશાખ સુદ - ૫	પ્રતિષ્ઠા વૈશાખ સુદ - ૫	મુ. વેળાવદર, તા. ગારીયાધાર, જી. ભાવનગર સંપર્ક :- મો. ૯૯૯૨૫૦૩૪૮૪૮, ૯૮૨૫૦૭૨૦૫૧

૧-૨. સંતો-હરિભક્તો આદિક પદયાત્રીઓની સામે જઈને આવકારતા બંને પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. ૩-૪. પૂ. કોઠારી સ્વામી, પૂ. સ્વામી તથા પૂ. સંતો-પાર્ષદોનું પુષ્પમાળા અને ધોતિયાથી પૂજન કરતા બંને પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. ૫-૬. પદયાત્રા સ્વાગત સભામાં ઉદ્બોધન કરતા પૂ. સ્વામી તથા પૂ. કોઠારી સ્વામી - ગઢપુર. ૭. પદયાત્રા દરમ્યાન પદયાત્રીઓની સાથે રહેલ ભગવાન શ્રીહરિના દિવ્ય રથની આરતી ઉતારતા પ.પૂ. લાલજી મહારાજશ્રી. ૮. શ્રી રઘુવીરવાડીથી વડતાલ મંદિરે દર્શનાર્થે જતા સંતો-હરિભક્તો. ૯. શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ, શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ આદિક દેવોના દર્શન કરતા સંતો-હરિભક્તો.